РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ – ВЕЛИКО ТЪРНОВО

ОТЧЕТ

ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2021 ГОДИНА

МАРТ 2022 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

ЗДРАВНО-ДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ВЕЛИКОТЪРНОВСКА ОБЛАСТ 3

ОРГАНИЗАЦИОННО СЪСТОЯНИЕ НА ИНСПЕКЦИЯТА 10

ДЕЙНОСТ НА ДИРЕКЦИЯ „АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВНО, ФИНАНСОВО И СТОПАНСКО ОБСЛУЖВАНЕ”…….. 21

ДЕЙНОСТ НА ДИРЕКЦИЯ „МЕДИЦИНСКИ ДЕЙНОСТИ” 29

ДЕЙНОСТ НА ДИРЕКЦИЯ „НАДЗОР НА ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ” 40

ДЕЙНОСТ НА ДИРЕКЦИЯ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ” 50

ДЕЙНОСТ НА ДИРЕКЦИЯ „ЛАБОРАТОРНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ” 69

ЗАКЛЮЧЕНИЕ 76

ЗДРАВНО-ДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ВЕЛИКОТЪРНОВСКА ОБЛАСТ

ЧИСЛЕНОСТ НА НАСЕЛЕНИЕТО

Общият брой на населението в област Велико Търново по последни официални данни на НСИ към 31.12.2020 е 229 718 души и представлява 3.32% от общото население на страната. Спрямо 2019 г. населението е намаляло с 1.2% (или с 2 850 души). Област Велико Търново включва 10 общини с 336 населени места, като голяма част от тях (148 населени места) са разположени разпокъсано в планинския район в общините Велико Търново, Елена и Златарица при сравнително малко на брой население. В края на 2020 г. в градовете от областта живеят 160 186 души или 70% от населението. За страната този процент е 73%. Разпределението на населението между градовете и селата в края на годината е резултат от неговото естествено и механично движение. В общия брой на населението в областта жените са по-голямата част – 118 915 (52%).

Табл. 1. Население на област Велико Търново към 31.12.2020 г. (за петгодишен период)

Година	Население в областта - общо	мъже	Отн. дял в %	жени	Отн. дял в %	В градо-вете	Отн. дял в %	В селата	Отн. дял в %
2016	242259	117156	48.4	125103	51.6	169869	70.1	72390	29.9
2017	239132	115655	48.4	123477	51.6	168428	70.4	70704	29.6
2018	235708	113916	48.3	121792	51.7	166535	70.6	69173	29.4
2019	232568	112401	48.3	120167	51.7	164538	70.7	68030	29.3
2020	**229718**	**110803**	**48.2**	**118915**	**51.8**	**160186**	**69.7**	**69532**	**30.3**

Възрастовата структура на населението се характеризира с трайна тенденция на застаряване на населението. През 2020 г. процентът на населението в областта над 60 години е 31.1%. Тенденцията на застаряване на населението е по-силно изразена в селата (38.7%), което поражда сериозни социални и медицински проблеми и оказва отрицателно въздействие върху възпроизводството на населението в областта. Лекият спад на процента застаряващо население в селата, спрямо 2019 г., е вследствие на механичното движение на хора в средната възрастова група поради усложнената

епидемиологична обстановка през изминалата година (процеси на вписване на временен адрес по местоживеене от градовете в околните села поради въведени ограничения за движение извън населените места през второ тримесечие на 2020 г. във връзка с епидемията от COVID-19).

И през 2020 година в област Велико Търново се запазва негативната тенденция от последните години за намаляване на броя на населението, както и неблагоприятните демографски процеси.

1.1. Раждаемост

Коефициентът на раждаемост е 7.2 на 1000 д.н (при 1 662 живородени), а за Р България – 8.5 на 1000 д.н., или с 1.3 по-нисък от средния за страната. Момчетата са 820, а момичетата – 842. Сравнени с данните за живородените през 2019 г., които са 1 743, се наблюдава намаление с 81 живородени деца.

След увеличението през 2009 г. и във Великотърновска област, както и в страната коефициентът на общата раждаемост до 2016 г. запазва сравнително трайни стойности, а последните години трайно намалява, като тенденцията е по-изразена в данните за областта (виж фиг. 1).

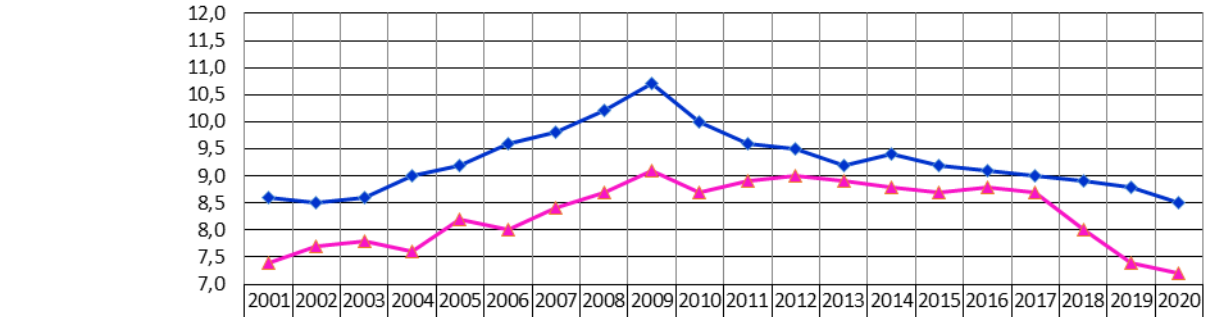

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
България	8,6	8,5	8,6	9	9,2	9,6	9,8	10,2	10,7	10	9,6	9,5	9,2	9,4	9,2	9,1	9	8,9	8,8	8,5
Област В. Търново	7,4	7,7	7,8	7,6	8,2	8	8,4	8,7	9,1	8,7	8,9	9	8,9	8,8	8,7	8,8	8,7	8	7,4	7,2

Фиг. 1. Раждаемост в област Велико Търново и страната (на 1000 д.н.)

Най-висока е раждаемостта в община Златарица (9.9‰), следвана от общините Стражица (9.5‰) и Елена (7.8‰), а най-ниска – в община Сухиндол – 5.0 ‰. През 2020 г. са регистрирани 7 мъртвораждания, по-малко в сравнение с 2019 г. (9).

Съществено влияние за поддържането на ниски нива на раждаемост оказват възрастовата структура в областта, недостатъчната материална и жилищна осигуреност на семействата, ниския жизнен стандарт,

високото ниво на безработица сред младите възрастови групи, намаляване на фертилния контингент, поради вътрешната и външна миграция в трудоспособна и детеродна възраст при жените, психологическата нагласа за малко деца в семейството и други социални предпоставки.

1.2. Обща смъртност

В общата смъртност на населението през 2020 г. се наблюдава увеличаване на броя на починалите спрямо предходната година. Броят на умрелите лица е 4 499 души и е с 406 повече от този през 2019 г. (4 093), а коефициентът на обща смъртност – 19.6 ‰ при стойности за страната 18.0‰. Общата смъртност в област Велико Търново е по-висока от средната за страната с 1.5 пункта.

Смъртността продължава да бъде по-висока при мъжете (21.5 ‰), отколкото при жените (17.6 ‰) и по-висока в селата (29.2 ‰) от тази в градовете (15.4 ‰).

Продължаващото демографско застаряване и през 2020 г. (хората над 60 години в областта са 71 485 или 31.1 %, дължащо се на някои основни фактори по отношение на икономическата, социалната и здравна политика в областта, неблагоприятното географско разположение (разпокъсаността и отдалечеността) на населените места е свързано с по-високи стойности на показателя обща смъртност.

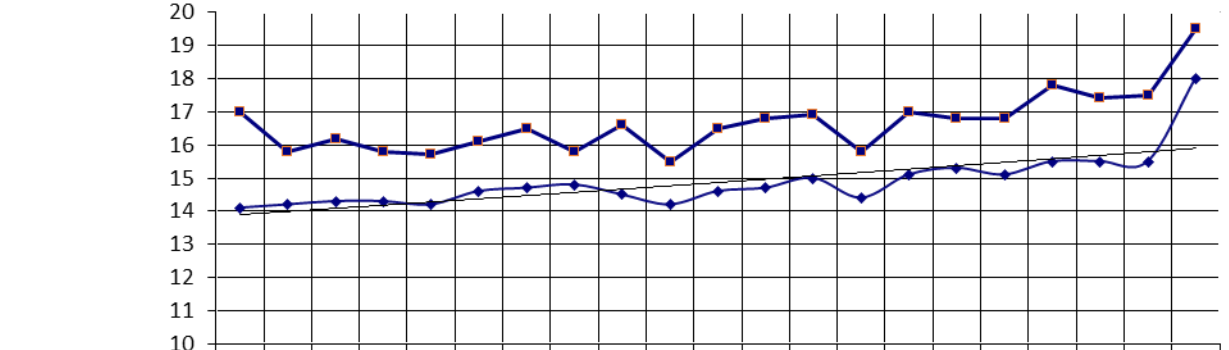

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
България	14,1	14,2	14,3	14,3	14,2	14,6	14,7	14,8	14,5	14,2	14,6	14,7	15	14,4	15,1	15,3	15,1	15,5	15,5	15,5	18
Област В. Търново	17	15,8	16,2	15,8	15,7	16,1	16,5	15,8	16,6	15,5	16,5	16,8	16,9	15,8	17	16,8	16,8	17,8	17,4	17,5	19,5

Фиг. 2. Обща смъртност в област Велико Търново и страната (на 1000 д.н.)

В **структурата на общата смъртност по причини** на първо място, с **най-висок** относителен дял от всички заболявания, отново се нареждат **болестите на органите на кръвообръщението (БОК) – 58,3%;** на второ място – **новообразуванията** с относителен дял **17,2%,** значително по-голям в сравнение с този през 2020 г. (4,4%), следвани от **болестите на дихателната система** (6,4% за 2019 г.), **„Кодове за специални цели - COVID-19“** (4,5%) и **болести на храносмилателната система** (4,2%).

Структурата на причините за смъртността в област Велико Търново е съпоставима с тази за страната (по данни на НСИ за 2020 г.). Основна причина за умиранията и в България остава клас IX – „Болести на органите на кръвообращението“ с коефициент 11,6 на 1000 д.н., следван от Клас II „Новообразувания” с коефициент 2,67 на 1000 д.н.

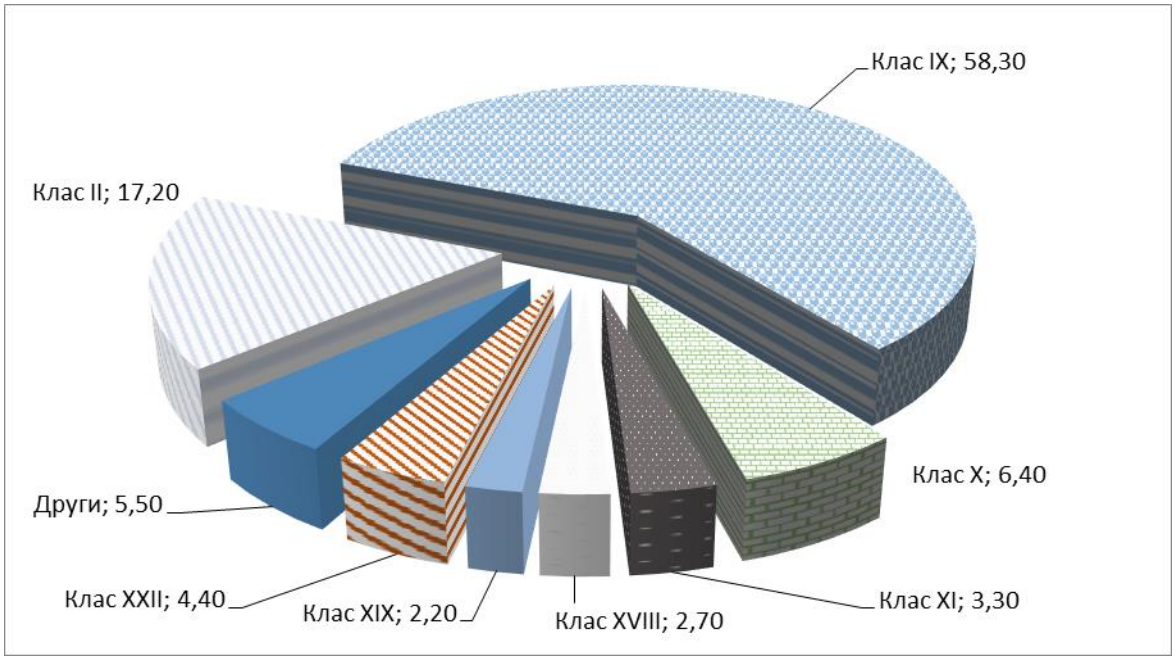

Фиг. 3. Структура на общата смъртност по причини за умирания в област Велико Търново през 2020 г.

1.3. Детска смъртност

Коефициентът на детската смъртност за областта е **9,0** на 1 000 живородени, по-голям с 1,5 пункта в сравнение с 2019 г. (7,5 на 1 000 живородени) и по-неблагоприятен от този за страната – 5,1‰. Починалите деца до 1 година са 15 (6 момчета и 9 момичета), а през 2019 г. са били 13 деца.

Детската смъртност отразява в значителна степен социално-икономическото и здравно състояние в региона и е един от най-информативните показатели за оценка на общественото здраве, въпреки сравнително малкият обем на наблюдаваното население в тази възраст (фиг. 4).

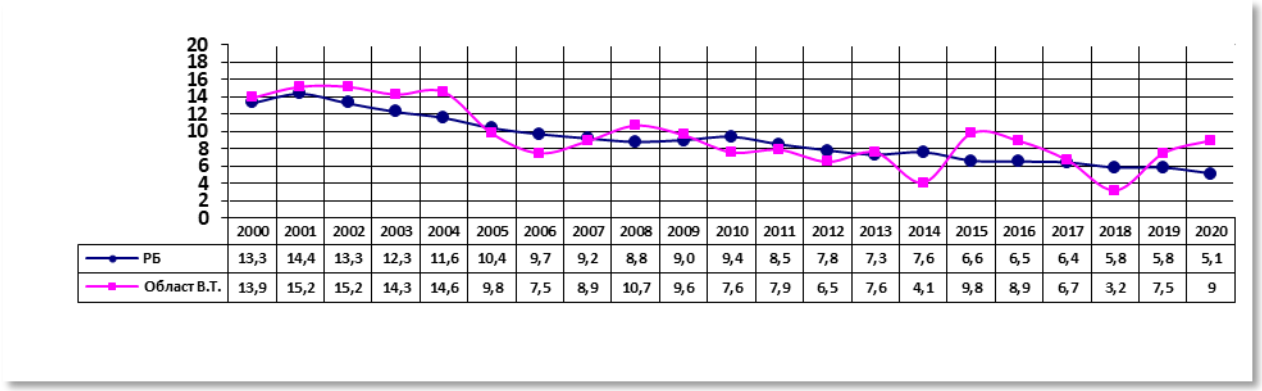

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
РБ	13,3	14,4	13,3	12,3	11,6	10,4	9,7	9,2	8,8	9,0	9,4	8,5	7,8	7,3	7,6	6,6	6,5	6,4	5,8	5,8	5,1
Област В.Т.	13,9	15,2	15,2	14,3	14,6	9,8	7,5	8,9	10,7	9,6	7,6	7,9	6,5	7,6	4,1	9,8	8,9	6,7	3,2	7,5	9

Фиг. 4. Детска смъртност в област Велико Търново и страната (на 1 000 живородени деца)

1.4. Естествен прираст

И за 2020 г. показателят е очаквано отрицателен (-17,2‰), както и през предходната 2020 г. (-10,1‰). Показателят е **по-неблагоприятен от средния за страната** -9,5‰, което е трайна тенденция за областта (по-голям с 3,4 пункта). С най-неблагоприятни стойности на показателя в областта са общините Сухиндол (-26,1‰) и Лясковец (-21,0‰). Община Велико Търново е с по-нисък от средния за страната естествен прираст (-7,0‰).

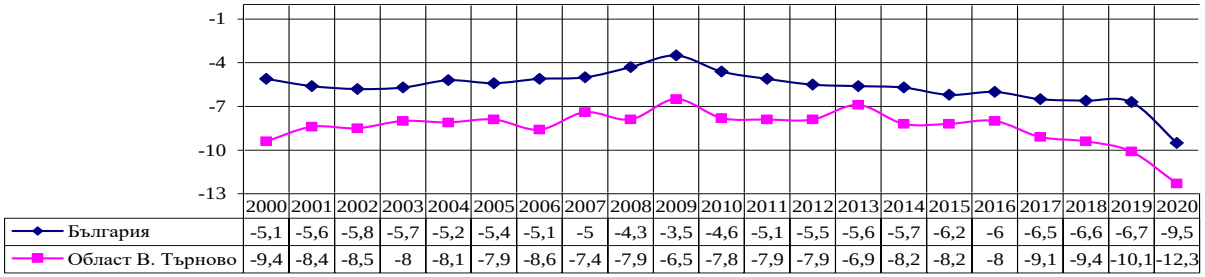

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
България	-5,1	-5,6	-5,8	-5,7	-5,2	-5,4	-5,1	-5	-4,3	-3,5	-4,6	-5,1	-5,5	-5,6	-5,7	-6,2	-6	-6,5	-6,6	-6,7	-9,5
Област В. Търново	-9,4	-8,4	-8,5	-8	-8,1	-7,9	-8,6	-7,4	-7,9	-6,5	-7,8	-7,9	-7,9	-6,9	-8,2	-8,2	-8	-9,1	-9,4	-10,1	-12,3

Фиг. 5. Естествен прираст в област Велико Търново и Р България

1.5. Заболяемост и болестност

През 2020 г. в лечебните заведения за извънболнична помощ в областта са **регистрирани общо 561 525 заболявания** (при 669 976 – за 2019 г., 663 263 – за 2018 г., 641 779 – за 2017 г., 658 911 – за 2016 г.), а **болестността** е **2 429.3** на 1000 д.н. (при 2 861.5 – за 2019 г., 2 793.6 – за 2018 г., 2 666.4 – за 2017 г., 2 704.5 – за 2016 г.).

Новооткритите заболявания за 2020 г. са **201 555** (при 236 080 – за 2019 г., 253 411 – за 2018 г., 248 132 – за 2017 г., 265 539 – за 2016 г.) или заболеваемост **872,3 на 1000 д.н.** (при 1008,3 – за 2019 г., 1067,4 – за 2018 г., 1030,9 – за 2017 г., 1089,9 – за 2016 г.).

Голямото намаление на регистрираната заболеваемост се дължи на пандемията от COVID-19.

При децата до 17 години за 2020 г. са ***регистрирани*** общо **111 412 заболявания** (при 152 642 – за 2019 г., 149 578 – за 2018 г., 142 359 – за 2017 г., 145 891 – за 2016 г.), т.е. **болестността при децата през 2020 г. е 3145.5 на 1000 души детско население** (4261.5 – през 2019 г., 4130.0 – през 2018 г., 3890.9 – през 2017 г., 3973.1 – през 2016 г.)

Новооткритите заболявания при децата **за 2020 г. са 52 354**, при 71 720 – през 2019, 80 952 – през 2018, 79 504 – през 2017 г., 81 936 – през 2016 г.,78 195 – през 2015 г. Заболеваемостта на 1000 деца през **2020 г.** е **1478.1** (при 2002.3 – през 2019 г., 2253.2 – през 2018 г., 2173.0 – през 2017 г., 2231.4 – през 2016 г.).

Водещи в **структурата на болестността по класове болести** за периода 2016 – 2020 г. са **болестите на органите на кръвообращението** (24% през 2020 г., 22.9% през 2019 г., 21.9% през 2018 г., 22.4% през 2017 г., 22% през 2016 г.), а на второ място са **болестите на дихателната система** (16% през 2020 г., 16.5% през 2019 г., 17.7% през 2018 г., 17.7% през 2017 г., 17.9% през 2016 г.).

По-различна е **структурата на заболяемостта –** на първо място с 21% са болестите на дихателната система, на второ място – болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан с 9.7% и на трето място – някои инфекциозни и паразитни болести с 8.8%.

При децата до 17 години почти половината от регистрираните заболявания са от **болести на дихателната система** (44.3% за 2020 г., 45.8% за 2019 г., 44.9% за 2018 г., 47.5% за 2017 г., 48.7% за 2016 г., 47.0% за 2015 г.).

Изводи: Факторите, влияещи върху здравето, а оттам и върху смъртността се обуславят от различни причини, по-важните от които са: нездравословен начин на живот, неблагоприятна околна среда, лоши битови и производствени условия, лоша хигиена при някои групи от населението, миграция към по-големите населени места с по-висока трудова заетост и други. Поради изброените причини се наблюдава трайно запазване на показателите за смъртността от социално-значими заболявания, като инфаркти, инсулти, злокачествени новообразувания и не на последно място травми и отравяния. Високите стойности на общата смъртност са важен индикатор за неблагоприятните нива на общественото здраве и отразяват преди всичко влиянието на възрастовата структура на населението. Те са във взаимна връзка със социално-икономическото развитие на областта, с ефективността на профилактиката, лечението и рехабилитацията, обезпечеността с извънболнична и болнична медицинска помощ, начина на живот и отношението на индивида към собственото му здраве и здравето на другите членове на обществото.

Естественият прираст продължава да е отрицателен и по-неблагоприятен от този за страната, но за целия разглеждан период запазва относително постоянни стойности.

За подобряване здравето на населението е необходимо продължаване на дейностите по национални програми и политики за ограничаване на заболяемостта и смъртността от социално-значими заболявания, свързани с поведенческите фактори на риска (тютюнопушене, нездравословно хранене, злоупотреба с алкохол, ниска двигателна активност и др.), както и с ефективността от икономическата и социална политика, респ. факторите на жизнената среда.

През отчетния период, обществеността беше запозната със здравно-демографското състояние на населението в област Велико Търново чрез излъчените по електронните медии интервюта и публикации в областните всекидневници и официалната интернет страница на РЗИ – Велико Търново.

ОРГАНИЗАЦИОННО СЪСТОЯНИЕ НА ИНСПЕКЦИЯТА

ЩАТНА И КАДРОВА ОСИГУРЕНОСТ; КВАЛИФИКАЦИЯ НА ПЕРСОНАЛА СТРУКТУРА И ОРГАНИЗАЦИОННО СЪСТОЯНИЕ

Към 31.12.2021 г. общата щатна численост на персонала в Регионална здравна инспекция (РЗИ) – Велико Търново е **93** длъжности (67 **–** по служебни и 26 **–** по трудови правоотношения). **Реално заетите** от физически лица длъжности са **82,** от които **58 –** по **служебни** и **24 –** по **трудови правоотношения.** Към 31.12.2021 г. незаетите длъжности са **общо 11,** от които **9 по служебно правоотношение** – директор на дирекция „Административно-правно, финансово и стопанско обслужване“ (АПФСО) – 1; програмист на софтуерни приложение IV степен в дирекция АПФСО – 1; директор на дирекция „Обществено здраве“ – 1; инспектор в отдел „Държавен здравен контрол“ (ДЗК) – 1; старши инспектор в отдел ДЗК – 1; главен инспектор в дирекция „Надзор на заразните болести“ (НЗБ) – 1; младши експерт в дирекция НЗБ – 1; инспектор в дирекция НЗБ – 1; младши експерт в дирекция „Лабораторни изследвания“ (ЛИ) – 1 и 2 **по трудово правоотношение** – главен специалист в дирекция „Медицински дейности“ (МД).

През отчетния период са обявени **17 конкурсни процедури** по Закона за държавния служител (ЗДСл), проведени са 15, като към края на 2021 г. 2 от тях не са били приключили: 5 от процедурите са приключили с назначения на служители; 3 са прекратени, поради липса на подадени заявления; 6 са приключили без назначения, поради недопуснати до интервю кандидати (5) и поради неиздържано интервю (1); 1 е приключила с отказ на класирания кандидат да заеме длъжността. По трудово правоотношение са назначени 3 служители на длъжностите: главен специалист, изпълнител (шофьор) по заместване и изпълнител (хигиенист) в дирекция АПФСО.

Проведена е **една процедура по мобилност** на служители в държавната администрация за длъжността главен експерт в дирекция ЛИ. Осъществено е повишение в ранг на **17 (седемнадесет)** служители.

Към 31.12.2021 г. в РЗИ – Велико Търново работят **9 служители по служебно правоотношение** с придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст и назначени след упражнено право на пенсия за осигурителен стаж и възраст; назначени на 4-часов и 6 часов работен ден – няма. **По трудово правоотношение** с придобито право на пенсия за осигурителен стаж и възраст работят **4 служители**.

През отчетната година квалификацията на служителите се провеждаше в съответствие с утвърдените Вътрешни правила за управление на човешките ресурси в РЗИ – Велико Търново (приети със заповед №862/10.08.2012 г., посл. изменени със заповед № РД-08-165/02.04.2018 г.), планираните цели, индивидуалните потребности и настъпилите промени в законодателството. Осъществени са **общо 18 обучения** в ИПА на служители от инспекцията в различни

форми за повишаване на квалификацията им (при план 32) – причините за непроведените 14 обучения са различни – извънредната епидемична обстановка за COVID-19 в нашата страна и въведените противоепидемични мерки (7 от обученията са отложени от организаторите); временна нетрудоспособност от служители и други. Осигурено е участието на служители в 16 обучителни мероприятия (извънпланово), организирани от МЗ, ИПА и ДСКИ.

ОРГАНИЗАЦИЯ, ПЛАНИРАНЕ И ОТЧИТАНЕ НА ДЕЙНОСТТА

Стратегическите и оперативни цели, и приоритетите на РЗИ – Велико Търново съответстват на националната здравна политика, и са съобразени с Устройствения правилник на регионалните здравни инспекции, Националната здравна стратегия на правителството 2021 – 2030 и цялостното законодателство в сферата на здравеопазването, като са отчетени спецификите в здравно-демографското състояние и основните здравни проблеми, характерни за област Велико Търново.

РЗИ – Велико Търново осъществява и организира държавната здравна политика на територията на област Велико Търново, която обхваща 10 общини. На областно ниво планира, разработва и провежда политика по промоция на здраве, интегрирана профилактика на незаразните болести, надзор на заразните болести и ефективен държавен здравен контрол за ограничаване на заболяемостта от незаразни и заразни болести и предпазване от неблагоприятното въздействие на поведенческите фактори на риска и факторите на жизнената среда.

През 2021 г. РЗИ – Велико Търново осъществи дейности, свързани с реализирането на следните основни цели, включени в годишния план на инспекцията:

✓ Организиране и ефективно осъществяване на държавната здравна политика на територията на област Велико Търново;

✓ Опазване здравето на населението в страната чрез промоция на здраве, профилактика на болестите и държавен здравен контрол;

✓ Превръщане на профилактиката в задължителен елемент на всички нива;

✓ Ограничаване на заболяемостта и смъртността от инфекциозни заболявания чрез подобряване ефективността на епидемиологичния надзор, профилактиката и контрола на заразните болести и прилагане на противоепидемични и изолационно-ограничителни мерки спрямо болни и контактни лица, както и чрез повишаване на имунизационния обхват;

✓ Намаляване на риска за здравето на населението и повишаване качеството на живот чрез повишаване ефективността на държавния здравен контрол и достигане на високо ниво на съответствие с националните и

европейските изисквания на обектите с обществено предназначение, продуктите, стоките и дейностите със значение за здравето на човека, и факторите на жизнената среда;

✓ Намаляване на преждевременната смъртност, заболеваемостта и последствията за здравето от основните хронични незаразни болести, свързани с рисковите фактори – тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, нездравословен модел на хранене и ниска физическа активност;

✓ Оптимизиране на дейността на лечебните заведения, развитие на електронното здравеопазване и осигуряване на качество и безопасност на медицинското обслужване на територията на област Велико Търново.

Дейността на инспекцията за 2021 г. е отчетена и чрез въвеждане на информация в модул „Годишен отчет“ в Интегрираната информационна система на държавната администрация (ИИСДА).

В разработения и приет общ годишен план за дейността на РЗИ – Велико Търново през 2021 г., са включени мерките и задачите за постигане на тези цели. В плана са заложени сроковете или периодичността за изпълнение, отговорниците, както и количествени показатели. Включени са и специфични дейности по ограничаване на разпространението на COVID-19 на територията на областта.

Във връзка с планирането на дейността на инспекцията са изготвени: Заповед №РД-01-73/10.03.2021 г. за възлагане на държавен здравен контрол на територията на Великотърновска област, обслужвана от РЗИ – Велико Търново през 2021 г. и за определяне на отговорници по контрола върху: продукти и стоки със значение за здравето на човека, дейности със значение за здравето на човека, фактори на жизнената среда, както и за приоритетно насочване на дейността за изпълнението на възложените от МЗ и Националния оперативен щаб задачи и дейности, свързани с епидемичната обстановка по отношение на COVID-19 в нашата страна, респ. в област Велико Търново (изм. със Заповед № РД-01-273/15.10.2021 г. поради настъпили кадрови промени); Заповед №РД-01-6/13.01.2021 г. за определяне на длъжностни лица, които да извършват проверки и да съставят актове за установяване на административни нарушения във връзка с контролните функции, осъществявани от дирекция „Медицински дейности“ в РЗИ – Велико Търново.

През 2021 г. са разработени и актуализирани вътрешноразпоредителни документи в следните области:

✓ Мрежова и информационна сигурност;

✓ Защита на личните данни;

✓ Процедури за извършване на административни услуги;

✓ Вътрешни правила, свързани със системата за финансово управление и контрол, както и с управлението на обществените поръчки, подробно описани по-долу в съответните раздели.

Разработени и/или актуализирани са:

- ✓ Антикорупционен план на РЗИ – Велико Търново за 2021 г.;
- ✓ Длъжностни характеристики;
- ✓ План за обучение на служителите през 2021 г.
- ✓ План за дейността на КУТ през 2021 г. и др.

Дейността на инспекцията се отчиташе всяко тримесечие, на заседания на директорския съвет, а ежеседмично се провеждаха оперативки за отчитане изпълнението на задачите през предходната седмица, запознаване с предстоящите задачи, епидемиологичната обстановка по отношение на COVID-19 и заразната заболяемост в областта, и др.

В съответствие с нормативно определените изисквания и при спазване на регламентираните срокове са изготвени следните отчети за дейността:

- Въпросник и Доклад за състоянието на Системата за финансово управление и контрол (СФУК) и Доклад за управление на риска в РЗИ – Велико Търново за 2021 г.;
- Годишен отчет за дейността на администрацията в Интегрираната информационна система на държавната администрация (ИИСДА) за 2020 г.;
- Въпросник за годишна самооценка (изх. №03-1190-1/04.11.2021 г.);
- Годишен доклад за дейността на РЗИ по ЗДОИ за 2020 г., публикуван на сайта на инспекцията;
- Доклад за дейността на КУТ за 2020 г.;
- Доклад за текущото състояние на мрежовата и информационна сигурност в РЗИ – Велико Търново;
- Доклади за предприетите в РЗИ – Велико Търново конкретни мерки за изпълнение на утвърдения Антикорупционен план на МЗ за второто шестмесечие на 2020 г. и първото шестмесечие на 2021 г.;
- Годишен отчет на изразходваните средства в областта на електронното управление и информационни и комуникационни технологии за 2020 г. и др.

В МЗ са представени предложения за иницииране на промени в: Проект на Правилник за изменение и допълнение на Устройствения правилник на регионалните здравни инспекции относно включване в правомощията на директора на РЗИ определянето на служител или административно звено, отговарящо за мрежовата и информационна сигурност с цел привеждане в съответствие с Наредбата за минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност; прецизиране на изискванията за заемането на две от ръководните длъжности (директор на дирекция НЗБ и директор на дирекция ОЗ) и др. (изх. №03-588/13.05.2021 г.); Наредба №9 за условията и реда за създаване и поддържане на публичен регистър на обектите с обществено предназначение, контролирани от РЗИ – в Приложение №1 към чл. 1, ал. 2 и чл. 9, ал. 2 и свързаните с тях промени в параграф 1, т. 9 „Обекти с обществено предназначение“ от Допълнителните разпоредби на Закона за здравето (изх. №03-465/14.04.2021 г.).

СИСТЕМА ЗА ФИНАНСОВО УПРАВЛЕНИЕ И КОНТРОЛ. УПРАВЛЕНИЕ НА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ

През отчетната 2021 г. са утвърдени изменения и допълнения на:

- ✓ Вътрешни правила за заплатите в РЗИ – Велико Търново (утвърдени със Заповед №РД-01-18/02.02.2021 г., Заповед №РД-01-91/05.04.2021 г., Заповед №РД-01-276/25.10.2021 г. и Заповед №РД-01-316/09.12.2021 г. на основание на Закона за бюджета на НЗОК за 2021 г., заповеди на министъра на здравеопазването във връзка с ежемесечното плащане по проект „Подкрепа на работещи в системата на здравеопазването в условия на заплаха за общественото здраве от COVID-19”, финансиран по ОП „Човешки ресурси“ и
- ✓ Вътрешни правила за провеждане на инвентаризация, бракуване, трансформиране и унищожаване на дълготрайни материални и нематериални активи и материални запаси в РЗИ – Велико Търново (Заповед №РД-01-251/21.09.2021 г. и Заповед №РД-01-295/10.11.2021 г.).

В указания срок, във връзка с планиране и разходване на средствата за капиталови разходи в МЗ, са изпратени три предложения за инвестиционни намерения на РЗИ – Велико Търново за 2021 г., подредени по приоритети, със съответните апликационни форми и приложения (основен ремонт на покрива на старата сграда на РЗИ – Велико Търново, закупуване на оборудване за направление „Физични фактори“ (комбиниран уред за измерване на микроклимат и осветеност) и апаратура за лабораторен анализ за нуждите на държавния здравен контрол (изх. №03-47-1/22.01.2021 г.).

УПРАВЛЕНИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ

В съответствие с изискванията на Наредбата за условията и реда за оценяване изпълнението на служителите в държавната администрация са осъществени и документирани всички етапи, свързани с оценката на изпълнението на служителите. За всички служители са изготвени и съгласувани индивидуалните работни планове, респективно обобщенията на преките задължения и/или конкретни задачи, съобразени с основните цели, преките задължения, управляваните ресурси и компетентностите, регламентирани в длъжностните характеристики. В регламентираните срокове са проведени междинните и заключителни срещи. С оценка „Неприемливо изпълнение” е един служител в инспекцията.

През 2021 г. бяха утвърдени: Вътрешни правила за провеждане на конкурентен подбор в РЗИ – Велико Търново (Заповед №РД-01-180/27.07.2021 г.); Вътрешни правила за провеждане на конкурсни процедури за назначаване на държавни служители в РЗИ – Велико Търново (Заповед №РД-01-148/21.06.2021 г.) и Вътрешни правила за провеждане на подбор при мобилност в РЗИ – Велико Търново (Заповед №РД-01-189/05.08.2021 г.).

ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИ, СВЪРЗАНИ С ЕПИДЕМИЧНАТА ОБСТАНОВКА ЗА COVID-19 В НАШАТА СТРАНА, РЕСП. В ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО

През отчетната 2021 г. РЗИ – Велико Търново осъществи дейността си в условията на обявената извънредна епидемична обстановка за COVID-19 в страната, при нарастване на ежедневно диагностицираните случаи и увеличаване на 14-дневната заболяемост от COVID-19 сред населението на областта.

Осъществено беше активно взаимодействие с председателя и другите членове на сформирания със Заповед №ОКД-19-02-1/27.02.2020 г. на областния управител на област Велико Търново Областен кризисен щаб за борба с коронавирус и участие в редовните заседания на щаба (присъствени и в електронна среда) за обсъждане на възникнали проблеми и вземане на конкретни решения, както и за изпълнение на Националния оперативен план за справяне с пандемията от COVID-19. На заседание на Областния кризисен щаб, беше представен Националния оперативен план за справяне с пандемията от SARS-CoV-2, приет с Решение № 518 на МС от 15 юли 2021 г., като бяха предложени и обсъдени конкретни действия при повишаване ръста на заболяемостта от COVID-19 в страната и в областта. По решение (от 05.08.2021 г.) на Областния кризисен щаб за провеждане на засилен контрол по спазване на противоепидемичните мерки срещу разпространението на коронавирусната инфекция на територията на областта, беше въведена добра практика за провеждане на ежеседмични работни срещи при областния управител, на които се докладваха резултатите от извършените проверки – самостоятелни и съвместни проверки от компетентните институции (РЗИ, ОД МВР, ОД по безопасност на храните и Дирекция „Инспекция по труда“ – Велико Търново, общински администрации) по спазване на въведеуните противоепидемични мерки за COVID-19. Осъществена беше много добра колаборация с РУО – Велико Търново относно предприемане на необходимите действия по спазване на въведените противоепидемични мерки в училищата, организацията и осъществяването на учебния процес, в зависимост от достигнатата 14-дневна заболяемост от COVID-19 в отделните общини (10) на областта.

Проведени бяха редица работни срещи със зам.-министри и главния държавен здравен инспектор за обсъждане на актуални въпроси, свързани с епидемичната обстановка за COVID-19.

През отчетната година в срок са изпълнени всички възложени от МЗ, НОЩ, Логистично-координационния център и НВЩ задачи, свързани с епидемичната обстановка за COVID-19 в страната, респ. областта, при значително натоварване на служителите в инспекцията. Осъществени са следните по-важни дейности:

- *Контрол по спазване на въведените със заповеди на министъра на здравеопазването противоепидемични мерки на територията на област Велико Търново и изпращане в МЗ на ежемесечни отчети за извършените проверки* (в срок до 10 число на месеца, следващ отчетния) – извършени са общо 3 847 проверки в обекти с обществено предназначение и в обекти, предоставящи услуги за населението; лечебни заведения; аптеки и дрогерии,

специализирани институции за предоставяне на социални услугип; заведения за хранене и развлечения и др.; издадени са 73 предписания и съставени 2 акта. Създадена беше организация, при необходимост, проверките да се извършват съвместно с ОД на МВР – Велико Търново, а някои от сигналите да се пренасочват за проверка от органите на МВР.

- *Контрол по спазване на въведените противоепидемични мерки, в изпълнение на съвместна Заповед №РД-01-686/05.08.2021 г. на министъра на здравеопазването, №8121з-1019/06.08.2021 г. на министъра на вътрешните работи, № РД-09-789/06.08.2021 г. на министъра на земеделието, храните и горите, и писмо на МЗ № 16-00-64/23.08.2021 г.* в обекти с обществено предназначение, заведения за обществено хранене, търговски обекти; лечебни заведения, заведения за хранене и развлечение, нощни заведения, бензиностанции и др. – до края на 2021 г. от РЗИ – Велико Търново, ОД МВР – Велико Търново, ОДБХ – Велико Търново и общински администрации са извършени общо 7 981 проверки, от които 1 015 съвместни проверки между отделните институции; издадени са общо 480 предписания, протоколи за предупреждение и разпореждания за отстраняване на констатирани при проверките нарушения, и са съставени 2 акта за установяване на административни нарушения;

- *Изпълнение на Заповед №РД-01-724/22.12.2020 г. на министъра на здравеопазването за регистрация, съобщаване и отчет на COVID-19 и Заповед №РД-01-610/22.10.2020 г. за лица, подлежащи на болнично лечение, домашно лечение и карантина, с последващите им изменения и допълнения* – своевременно провеждане на епидемиологични проучвания на всеки един от лабораторно потвърдените случаи на COVID-19 – за 2021 г. на територията на областта са диагностицирани 14 863 случаи на заболели лица. Издадени са 36 397 предписания на контактни и заболели лица. Извършени са общо 2 493 проверки по спазване на карантината на територията на областта и 1 637 бързи теста за определяне на IgG и IgM антитела и 2 865 бързи антигенни теста в РЗИ – Велико Търново; подаване на ежедневна обобщена информация в НЦОЗА за всеки случай на COVID-19, съгласно дефиницията за случай по реда на Наредба № 21/2005 г. за реда за регистрация, съобщаване и отчет на заразните болести и ежедневно въвеждане на данните за всички карантинирани или поставени на домашна изолация лица на територията на областта, съгласно издадените предписания, на общия брой болнични легла, броят на болничните легла, определени за лечение на пациенти с основна или с придружаваща инфекция със SARS-CoV-2, и други за всяко лечебно заведение за болнична помощ в уеб-базирания „Регистър на лицата, поставени под карантина и на потвърдените случаи на COVID-19, поставени в изолация в лечебно заведение, изпълняващо болнична помощ или в домашни условия“ на НИС и осъществяване на текущ контрол по изпълнение на задълженията на лечебните заведения и лабораториите, осъществяващи диагностика за COVID-19 и др.;

- *Осъществяване на дейности, свързани с организацията и провеждането на имунизационната кампания срещу COVID-19 на територията на областта, в изпълнение на заповедите на министъра на здравеопазването* – от

началото на 2021 г. на територията на областта функционираха 15 временни имунизационни кабинети, от които 7 за имунизиране на записаните чрез ел. регистър лица, определени със заповед на министъра на здравеопазването, а от м. август 2021 г. – 16 временни имунизационни кабинети в лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ и в РЗИ – Велико Търново. Извършена беше значителна по обем дейност с цел постигане на оптимален обхват с имунизация на всички желаещи лица, включени в целевите групи (фази I – IV) на Националния план за ваксиниране, както и на всички лица, непопадащи в тях. Създадени и утвърдени бяха следните добри практики: разкриване на временен денонощен имунизационен кабинет в МОБАЛ „Д-р Ст. Черкезов“ АД – Велико Търново; осигуряване на „зелени коридори“ във ВИК; обхващане с имунизации от мобилни медицински екипи на трудноподвижни лица и лица от уязвими групи от населени места в 3 общини от областта, както и на лица в отдалечени и труднодостъпни райони на територията на областта; функциониране на „изнесени ваксинационни пунктове“ в търговски и други обекти; доставяне на ваксини срещу COVID-19 на общопрактикуващите лекари, в определените 6 логистични пунктове на територията на областта; скринингово изследване с бързи антителни тестове на домуващи и персонал в социални институции за предоставяне на социални услуги на територията на областта; изследване с бързи антигенни и антителни тестове на педагогическия и непедагогически персонал в образователните институции и др. публикуване на интернет страницата на РЗИ – Велико Търново и в профила на инспекцията във фейсбук, както и в прессъобщенията до медиите (ежедневни) на актуална информация за „зелените коридори“, за изнесените имунизационни пунктове, както и за хода на ваксинационния процес. Осъществена беше подготовка относно: проучване на желаещите лица от фазите; логистика по доставката, съхранението и разпределението на ваксини за областите Велико Търново, Плевен, Ловеч, Габрово и Русе (район 2 от Националния план); оборудване на помещение и закупуване на фризери, съответно за съхранение на ваксината на Pfizer/BioNTech при ултраниски температури и на ваксината на Moderna и др. През м. декември 2021 г. в област Велико Търново стартираха имунизациите срещу COVID-19 на деца на възраст от 5 до 11 години в имунизационния кабинет в МОБАЛ „Д-р Ст. Черкезов“ АД гр. Велико Търново и др.

Всички указания и препоръки на МЗ и Експертните съвети, свързани с имунизациите, в т.ч. и за деца; обучителни материали за ваксините, актуални таблици с възможните ваксинационни схеми за приложение на ваксините срещу COVID-19; промени в кратките характеристики и сроковете на годност на ваксините; регистрация за ваксинация в НЗИС и други са изпратени на ваксинационните пунктове и ОПЛ, за сведение и изпълнение. За повишаване на информираността на населението относно ползите от ваксините и ваксинацията срещу COVID-19 на интернет страницата на инспекцията са публикувани материали всички получени от МЗ материали във връзка с националната кампания „Плюс мен“. По искане на МЗ са изпратени множество информации и справки във връзка с организацията и провеждането на имунизационната кампания в областта – седмични заявки (по образец) за необходимите количества

ваксини, за раздадени и приложени ваксини срещу COVID-19 за предходната седмица; за бракувани количества ваксини и др.;

- *Изпълнение на заповедите на министъра на здравеопазването за въвеждане на временни мерки и дейности за организация и преструктуриране на лечебните заведения за осигуряване лечението и хоспитализацията на пациенти с коронавирусна инфекция* – в зависимост от нивото на 14-дневната заболяемост за COVID-19 на територията на областта, през отчетната година със заповеди на директора на РЗИ – Велико Търново беше временно увеличаван в рамките на на общия брой на леглата в лечебни заведения или намаляван броят на леглата за лечение на пациенти с доказана коронавирусна инфекция, съответно в: МОБАЛ „Д-р Ст. Черкезов“ АД, МБАЛ „Св. Иван Рилски Горна Оряховица“ ЕООД, МБАЛ „Д-р Дим. Павлович“ ЕООД гр. Свищов, „МБАЛ – Павликени“ ЕООД, СБАЛПФЗ „Д-р Трейман“ ЕООД и „СБАЛ по кардиология – Велико Търново“ ЕАД. Във връзка с усложнената епидемична обстановка и съгласно решения на Областния кризисен щаб, след съгласуване с главния държавен здравен инспектор, през 2021 г. бяха издадени заповеди на директора на РЗИ – Велико Търново, съответно за въвеждане на временни противоепидемични мерки с цел ограничаване разпространението на коронавирусната инфекция на територията на областта (Заповед №РД-01-65/05.03.2021 г., Заповед № РД-01-77/15.03.2021 г., изменена със Заповед № РД-01-80/17.03.2021 г.) и заповед за преустановяване на плановия прием и плановата оперативна дейност в лечебните заведения за болнична помощ и КОЦ, както и за забрана на посещенията на външни лица/свиждания в лечебните заведения (Заповед №РД-01-285/03.11.2021 г.). Поради наблюдаваната от началото на месец май 2021 г. в областта положителна тенденция на постепенно намаляване на заболяемостта и на броя на потвърдените нови случаи от COVID-19, със Заповед №РД-01-122/25.05.2021 г. беше възстановен плановият прием и плановата оперативна дейност в лечебните заведения за болнична помощ на територията на област Велико Търново;

- *Изпълнение на Заповед №РД-01-121/11.03.2020 г. на министъра на здравеопазването* – във връзка с хоспитализацията на лабораторно потвърдени случаи на COVID-19 на територията на областта е осъществена координация и взаимодействие със съответните ръководители на горецитираните лечебнит заведения за болнична помощ за създаване на организация и провеждане на конкретни противоепидемични мерки в същите. Мерките са разпоредени със съответни заповеди на директора на РЗИ – Велико Търново;

- *Изпълнение на Заповед №РД-01-477/20.08.2020 г. на министъра на здравеопазването* – създадена беше добра организация за изпълнение на задълженията на РЗИ – Велико Търново, разписани в заповедта на министъра на здравеопазването, относно издаване на заповеди за предоставяне на еднократна помощ за ползване на туристически услуги за вътрешен туризъм, в размер на 210 лв – за отчетната година са издадени общо 41 заповеди. В срок са

изпратени изисканите от МЗ информации относно броя на подадените заявления за ползване на помощта от правоимащите лица във връзка с чл. 27 от ЗМДВИП;

- *Организиране на проверки в периода май – септември 2021 г.* в 7 лечебни заведения и СМДЛ (1) на територията на област Велико Търново – контрагенти по сключени договори в изпълнение на дейностите по проект „Подкрепа на работещи в системата на здравеопазването в условия на заплаха за общественото здраве от COVID-19”, финансиран по ОП „Развитие на човешките ресурси” 2014 - 2020 г. – обект на проверките беше съхраняването на документацията в изпълнение на проекта и доказателствената информация (графици за работа, заповеди за командироване, заповеди за възлагане на определени функции и други) за медицинския и немедицинския персонал, получил месечни допълнителни възнаграждения по проекта;

- *Разкриване на COVID-зона в МЦ „Диагноза и здраве“ ЕООД в гр. Велико Търново* – в МЗ са предоставени ежедневни и ежеседмични справки (на ел. таблица) за функционирането на COVID зоната. Препратено е искане от управителя на МЦ „Диагноза и здраве“ ЕООД във връзка с възможността за кандидатстване за предоставяне на апаратура за работа при неблагоприятни условия, свързана с лечение на леки и умерено тежки случаи на болни от COVID-19 в амбулаторни условия (изх. №14-1907-1/07.10.2021 г.);

- *Изготвяне и изпращане, съгласно указаните срокове, на регулярни и изискани от МЗ информации:* справки за получените, разпределените и налични количества ЛПС и диагностикуми в лечебните заведения и РЗИ; ежемесечни справки за изразходените, получените, разпределените и налични количества ЛПС в лечебните заведения на територията на областта; ежедневни справки за капацитета и заетостта на болничните легла за лечение на пациенти с COVID-19 в лечебните заведения; ежеседмични информации за наличности на кислород в лечебните заведения, както и информации за прогнозните количества кислород за последващата седмица; ежеседмични попълнени таблици за необходимите количества ваксини за имунизации срещу COVID-19; седмични отчети и заявки от лечебните заведения за лекарствения продукт Veklury INN Remdesivir и седмични отчети и заявки за лекарствения продукт Regkirona 60 mg/ml concentrate for solution for infusion 16 ml, 1 vial (INN Regdanvimab); седмични отчети за лекарствения продукт от две моноклонални антитела Casirivimab и Imdevimab (REGN-COV2); ежеседмични справки за броя на бременните, родилките и новородените с COVID-19 инфекция от АГ отделенията на територията на областта (до ректора на МУ – Плевен); счетоводни справки за закупени, получени от МЗ и раздадени бързи антигенни тестове за диагностика на SARS-CoV-2 по ПМС № 461/22.12.2021 г.; документи (декларации по Приложение № 1 и Приложение №2) във връзка с поставяне на ваксини срещу COVID-19 до края на м. юни 2022 г.; ежеседмични справки за извършените проверки от компетентните институции, по спазване на противоепидемичните мерки, както и информация за изнесените ваксинационни пунктове през почивните и празнични дни, и много други. В спешен порядък, в изпълнение на писма на

Пресцентъра на МЗ, зам.-министри на здравеопазването и др. са предоставяни справки и информации, както и отговори на запитвания на журналисти от регионални и национални средства за масова информация, народни представители и др.;

- *Функциониране в РЗИ – Велико Търново на колцентър и поддържане на специална рубрика за COVID-19* – през цялата отчетна година беше осигурена възможност за получаване на своевременна информация на постъпили запитвания и сигнали от граждани, организации и др.; на интернет страницата на РЗИ и във фейсбук са публикувани *ежедневни* прессъобщения и информация за епидемичната обстановка в областта, хода на имунизационния процес, извършените проверки по спазване на въведените със заповеди на министъра на здравеопазването противоепидемични мерки и др. (общо 370 прессъобщения и публикации), а в областните ежедневници – 374 прессъобщения и публикации. В спешен порядък, съгласно писма на Пресцентъра на МЗ са предоставяни справки и информации, както и отговори на запитвания на журналисти от регионални и национални средства за масова информация, народни представители и др. институции. Всички заповеди на министъра на здравеопазването, указания на МЗ, препоръки на СЗО и ЕК, и други информационни материали за населението, лечебните заведения, РУО, ръководители на обекти с обществено предназначение и други обекти, предоставящи услуги на гражданите своевременно са публикувани на сайта на РЗИ, в съответните рубрики;

- *Въвеждане на противоепидемични мерки на територията на РЗИ – Велико Търново* – със заповеди на директора на инспекцията бяха разпоредени противоепидемични мерки и дезинфекционни мероприятия на територията на инспекцията, свързани с: административното обслужване на граждани и юридически лица, ограничаване на достъпа на външни лица, информиране относно възможностите за осъществяване на комуникация с граждани и организации, осигуряване на лични предпазни средства за служителите и дезинфекционни препарати, провеждане на вътрешен контрол и др.

ДЕЙНОСТ НА ДИРЕКЦИЯ „АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВНО, ФИНАНСОВО И СТОПАНСКО ОБСЛУЖВАНЕ”

АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВНО ОБСЛУЖВАНЕ, ДОСТЪП ДО ОБЩЕСТВЕНА ИНФОРМАЦИЯ, ПУБЛИЧНОСТ И ПРОЗРАЧНОСТ

Административно обслужване

През 2021 г. РЗИ – Велико Търново предоставяше общо 34 вида административни услуги – 30 специфични услуги за регионалните здравни инспекции и 3 общи за всички администрации услуги. Общо за годината са предоставени 3 476 услуги.

Актуалните процедури за извършване на административните услуги са на разположение на потребителите на сайта на инспекцията, в Центъра за административно обслужване и в общия за страната онлайн Регистър на услугите към Административния регистър.

В съответствие с принципа за периодично проучване, измерване и управление на удовлетвореността на потребителите е извършена годишна оценка на удовлетвореността на потребителите на административни услуги, предоставяни от РЗИ – Велико Търново. Резултатите от оценката на удовлетвореността на потребителите са публикувани на официалната интернет страница на инспекцията.

Във връзка с извършената от Инспекторат към МЗ планова проверка (м. ноември 2020 г.) за спазване на изискванията на Наредбата за административно обслужване при предоставяне на услуги в РЗИ – Велико Търново, в указания срок е предоставена информация със съответните приложения за предприетите от инспекцията действия по изпълнение на дадените препоръки в Доклад №75-04-106/20.11.2020 г. на Инспектората (изх. №03-899-1/02.03.2021 г.). Разработени са: нови Вътрешни правила за организация на административното обслужване в РЗИ – Велико Търново и отменяне на съществуващите; Процедура за подаване, разглеждане и решаване на предложения, сигнали и жалби в РЗИ – Велико Търново (утвърдена със заповед № РД-01-55/23.02.2021); Заповед № РД-01-21/04.02.2021 г. за определяне на помещение за преглед на информация чрез разглеждане на оригинали или копия; Заповед № РД-01-58/04.03.2021 г. за определяне състава на звеното за административно обслужване; Заповед № РД-01-68/08.03.2021 г. за определяне на служители, които да заверяват ЛЗК и водят регистъра на новоиздадените; Заповед № РД-01-320/10.12.2021 г. за определяне служители, които да извършват вписванията, да поддържат и съхраняват регистъра на ООП, с която са отменени предходни две заповеди (Заповед № РД-01-69/08.03.2021 г. и Заповед № РД-01-230/10.09.2021 г.).

Правно обслужване

Дейността по правното обслужване на инспекцията е организирана като външна услуга и се осъществява от адвокат с договор за абонаментно-правно обслужване.

Достъп до обществена информация

През 2021 г. в РЗИ – Велико Търново са постъпили **25 заявления за достъп до обществена информация** (26 заявления за 2020 г.) – от физически лица, граждани, в т.ч. и двама журналисти (17), юридически лица (4), неправителствени организации (4), седем от които са препратени от МЗ за отговор по компетентност и едно – от ИАЛ. След разглеждане на подадените заявления за достъп до обществена информация от постоянната комисия, назначена със заповед на директора на РЗИ, на 22 от заявителите е предоставен пълен достъп до исканата информация, на един – частичен и един от заявителите е уведомен за липса на заявената информация. Едно от заявленията е оставено без разглеждане поради липса на изискуемата по ЗДОИ информация за заявителя. Информацията е предоставена в законоустановените срокове и съобразно заявената форма. Осъществени са дейности, свързани с ДОИ: изготвен е Списък на категориите информация, подлежаща на публикуване в интернет за сферата на дейност на РЗИ – Велико Търново за 2021 г. и форматите, в които е достъпна и Списък на информацията, предоставена от РЗИ – Велико Търново повече от три пъти по реда на глава трета от Закона за достъп до обществена информация (утвърдени със заповед №РД-01-1/05.01.2021).

Публичност и прозрачност

Информацията за РЗИ – Велико Търново, за удобство за външните потребители, е публично предоставена в интернет пространството. На интернет страницата на инспекцията (www.rzi-vt.bg) са публикувани структурата и дейността на инспекцията; нормативните актове, по които РЗИ осъществява контролни и регистрационни функции; административните услуги и формулярите, свързани с тях; Вътрешните правила за организация на административното обслужване; Хартата на клиента; публичните регистри; статистическа и друга актуална информация, както и информацията, подлежаща на публикуване в интернет за сферата на дейност на РЗИ – Велико Търново, съгласно изискванията на Закона за достъп до обществена информация. Във връзка с извънредната епидемична обстановка на сайта е поддържана специална рубрика за COVID-19, в която се публикуваше редовно информация за заболеваемостта в областта, предприеманите противоепидемични мерки и имунизационната кампания.

Промените на нормативните актове, промените в регистъра на услугите и съответно в конкретните административни услуги, извършвани от РЗИ, своевременно са отразявани на интернет страницата на инспекцията.

Регулярно е публикувана актуална информация за епидемичната обстановка, дейностите във връзка с държавния здравен контрол, инициативите за профилактика на болестите и промоция на здравето и др.

През отчетната година продължи и поддържането на профил на инспекцията във Фейсбук, на който също се публикуваха, свързани с дейността актуални новини и предстоящи събития.

МРЕЖОВА И ИНФОРМАЦИОННА СИГУРНОСТ. ИНФОРМАЦИОННИ И КОМУНИКАЦИОННИ СИСТЕМИ

Дейността по осигуряване на мрежовата и информационната сигурност в инспекцията, по администрирането на информационните и комуникационни системи и по поддръжката на локалната мрежа и компютърната техника се осъществява от системен администратор в дирекция АПФСО и програмист на софтуерни приложения. Системният администратор е определен и за служител, отговарящ за мрежовата и информационна сигурност в РЗИ – Велико Търново.

Техническата осигуреност с компютърна техника в инспекцията е на много добро ниво, като и през отчетната година продължи обновяването й с получени от Министерство на здравеопазването компютърни конфигурации и закупуване на принтери и скенери.

През отчетния период в съответствие с изискванията на Наредбата за минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност е утвърден План-график за обучение/инструктиране на служителите във връзка с мрежовата и информационната сигурност и за работа с информационните системи и приложния софтуер (със Заповед № РД-01-102/14.4.21 г. (на новопостъпилите служители се провежда първоначален инструктаж във връзка с мрежовата и информационна сигурност и Eventis R7), като са осъществени вътрешни обучения на служителите.

Продължи работата със **системата за управление на документооборота и работния поток Eventis R7**, изпълняваща изискванията на Закона за електронното управление, Наредбата за обмена на документи в администрацията, Наредбата за минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност, РМС № 357 от 29.06.2017 г. и Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 година относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар. Системата предоставя възможност за оптимизация на работните процеси с документи в администрацията на РЗИ – Велико Търново, за обмен на документи с МЗ и с останалите администрации единствено по електронен път. На всички служители е осигурен достъп до системата с квалифициран електронен подпис.

Броят на документите, получени чрез електронния обмен за 2021 г. е 1 775, а изходящите документи, изпратени по обмена са 1747. Общо в Eventis R7 за годината са обработени 58 024 документа.

Във връзка с разпоредбите на Наредбата за минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност са утвърдени две изменения и допълнения в Инструкция на РЗИ – Велико Търново за администриране на информационните и комуникационните системи и управление на достъпите (Заповед № РД-01-87/26.03.2021 г. и Заповед №РД-01-242/14.09.21 г.).

В изпълнение на дадените от министъра на здравеопазването указания за повишаване на нивото на мрежовата и информационна сигурност (в писмо изх. 12-00-106/02.03.2021 г.) от ръководителите на лечебните заведения за болнична помощ в областта и ЦСМП са изискани доклади за текущото състояние на мрежовата и информационна сигурност и необходимостта от надграждане. В указания срок в МЗ са изпратени докладите на 11 лечебни заведения за болнична помощ, ЦСМП и РЗИ – Велико Търново (изх. №03-275-15/30.03.2021 г.).

До главния секретар с копие до дирекции „Търговски дружества и собственост“ и „Електронно здравеопазване“ в МЗ е изпратено мотивирано писмо (с приложена оферта), относно спешна необходимост от осигуряване на средства (в размер на 6 941,22 лв., заложени в проектобюджета за 2022 г.) за капиталови разходи във връзка с подновяване на лицензa за антивирусна защита ESET Endpoint Protection Standard за сървърите и работните станции на РЗИ – Велико Търново, който изтича на 10.01.2022 г. (изх. №1430/15.12.2021 г.).

През 2021 г. са реализирани и редица допълнителни задачи, свързани с мрежовата и информационна сигурност и електронноно управление:

- ✓ Изразходваните през 2020 г. средства за електронно управление и ИКТ са отчетени в Информационната система за извършване на бюджетен контрол на ДАЕУ (изх. 03-13/6.1.2021);
- ✓ Изготвен е проектобюджет за електронно управление за периода 2022-2024 (изх. 03-931-1/18.08.2021) и др.

ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

През отчетния период за осигуряване на ефективна защита на личните данни, обработвани в изпълнение на законово регламентираните задължения на РЗИ и при предоставянето на административни услуги, са прилагани стриктно Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни (Общ регламент относно защитата на данните/GDPR) и Закона за защита на личните данни.

Дейността на ниво РЗИ е регламентирана чрез:

- ✓ Политика на РЗИ – Велико Търново за поверителност при обработване на лични данни;
- ✓ Определяне на длъжностно лице по защита на данните;

✓ Подписване от служителите, обработващи лични данни, на декларации за поверителност и неразгласяване на информация.

ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДНО ОБСЛУЖВАНЕ

През 2021 г. инспекцията като второстепенен разпоредител с бюджет, в съответствие със Закона за здравето, формираше приходи по бюджета от два източника:

- **Субсидия от републиканския бюджет** чрез МЗ;
- **Собствена дейност, в т.ч.**:

- такси за издадени документи и извършени лабораторни анализи, съгласно Тарифата за таксите, които се събират от органите на ДЗК по Закона за здравето, приета с ПМС №242/08.10.2007 г., обн. ДВ бр. 83 от 2007 г. и Тарифата за таксите, които се събират по ЗЛЗ, приета с ПМС №37/14.02.2011 г., ДВ бр. 16 от 22.02.2011 г. – **103 764 лв.** (117 073 лв. за 2020 г.);

- глоби и имуществени санкции, наложени с влезли в сила наказателни постановления, издадени от директора на инспекцията – 5 250 лв.**,** от които по сметката на инспекцията са постъпили **600 лв.** Събрани от НАП и постъпили по сметките на Републиканския бюджет са **493,40 лв.;**

- други източници (наеми) – **48 031 лв.** срещу 46 543 лв. за 2020 г.

При уточнен **план** по бюджета за 2021 г. **2 155 800 лева** и увеличен с коригиращи заповеди по отделни програми на **2 679 914 лв.,** изпълнението възлиза на **2 637 653,82 лева**, с 548 557,31 лв. повече в сравнение с изпълнението на бюджета за 2020 г. (2 089 097 лв.)

Субсидията от бюджета за дейността на инспекцията беше в размер **1 983 266 лв.**, спрямо 1 604 583 лв. за 2020 г.

През 2021 г. са **реализирани собствени приходи** в размер на **151 371 лева**, които са с 18 110 лева **по-малко** спрямо изпълнението през 2020 г. (169 481 лв.).

Анализът на **разходите** показва, че основен дял от тях имат **средствата за заплати,** други възнаграждения и социално-осигурителни плащания – **2 094 019 лв.** спрямо 1 499 318 лв. за 2020 г.

Издръжката на инспекцията за 2021 г. е **461 058 лв.** срещу **519 512 лв.** за 2020 г., **т.е. по-малка с 58 454 лв.** В структурата на средствата за издръжка най-голям относителен дял имат разходите за:

- **материали, горива и енергия – 147 879 лв.** спрямо 152 830 лв. за 2020 г.;

- **външни услуги** – пощенски и телекомуникационни разходи; за квалификация и преквалификация на служителите; за ремонт и поддръжка на компютрите и техниката и др. са изразходвани **225 687 лв.** срещу **92 914,19лв.** за 2020 г.;
- **текущ ремонт на сградата, МПС и инвентара – 35 745 лв.** срещу **50 627 лв**. за 2020 г., следвани от **закупуване на медикаменти – 36 152 лв.** срещу **180 296 лв.** за 2020 г. и **постелен инвентар и облекло – 5 760 лв.** срещу **34 610 лв.** за 2020 г.

Във връзка с изпълнението на дейности по национални програми и за капиталови разходи, със заповеди на МЗ бяха утвърдени допълнителни средства в размер на **76 084.00 лв**.: **2 800 лв.** – за Национална програма за превенция на хронични незаразни болести в България 2021 – 2025 г.; **892** лв. за НП за елиминация на морбили и рубеола 2019 – 2022 г.; **642** лв за НП за подобряване на ваксинопрофилактиката на сезонния грип, **1 050 лв.** – за Национален план за действия за намаляване на въздействието на облъчване от радон 2018 - 2022 г.; **34 532,30** лв. – за доставка на машини, съоръжения и оборудване (фризер лабораторен модел LGEX-4258,80 лв, шумомер клас 1 тип B2249-NK – 10 225.18 лв, Автоклав – 14 712.00 лв, уред за вентилация и климатизация – 5 336.40 лв.) и **35 990,00** лв. – за доставка на лек автомобил.

За разходи за електронно управление са изразходвани **19 330 лв.**

През отчетния период бюджетът на инспекцията е увеличен с **129 686,88** лв за неотложни разходи за дезинсекция на комарните популации, във връзка с което при стриктно спазване на Закона за обществените поръчки (ЗОП) в РЗИ – Велико Търново е проведена обществена поръчка с предмет „Избор на изпълнители за организиране и прилагане на дезинсекционни мероприятия за контрол на комарните популации в област Велико Търново с оглед превенция на риска от бедствия и ограничаване на рисковете за общественото здраве“, съгласно Заповед №РД-01-176/22.03.2021 г. на министъра на здравеопазването. Процедурата приключи с договор, който е изпълнен.

Във връзка с финансово-счетоводната отчетност са **утвърдени**:

- изменения на Процедурата за обективно, пълно, достоверно, точно и навременно осчетоводяване на всички стопански операции в РЗИ – Велико Търново (Заповед РД-01-74/10.03.2021 г.);
- Процедурата за текущ контрол върху изпълнението на поети ангажименти и сключени договори е актуализирана и утвърдена със заповед № РД-01-89/31.03.2021 г.;
- изменения и допълнения на Вътрешните правила за провеждане на инвентаризация, бракуване, трансформиране и унищожаване на дълготрайни материални и нематериални активи и материални запаси в РЗИ – Велико Търново (заповед № РД-01-295/10.11.2021 г.);

- изменения и допълнения на Вътрешните правила за провеждане на инвентаризация, бракуване, трансформиране и унищожаване на дълготрайни материални и нематериални активи и материални запаси (заповед № РД-01-295/10.11.2021 г.);
- изменения и допълнения на Вътрешните правила за заплатите в РЗИ – Велико Търново (със заповеди №№ РД-01-18/02.02.2021 г., РД-01- 60/26.02.2021 г., РД-01-91/05.04.2021 г., РД-01-239/13.09.2021 г., РД-01-276/25.10.2021 г. и РД-01-316/09.12.2021 г.).

През отчетната година финансово-счетоводното обслужване на РЗИ – Велико Търново е осъществено в съответствие с нормативните документи, своевременно и качествено. В регламентираните срокове (ежемесечно, тримесечно, шестмесечно, деветмесечно и годишно) са изготвяни и представяни в МЗ отчети с всички приложения и справки. Отпусканите лимити от МЗ са разпределяни правилно и своевременно, с приоритет за осигуряване на работните заплати.

СТОПАНСКО ОБСЛУЖВАНЕ

През 2021 г., в съответствие с изискванията и процедурите на Системата за финансово управление и контрол (СФУК) в инспекцията са осъществени, на необходимото ниво за качество, срочност и обем, планираните дейности, а именно:

- ✓ снабдяване с необходимите материали, химикали, консумативи, диагностикуми, горива и смазочни материали, необходими за работа на служителите;
- ✓ транспортно обслужване – осъществявано по предварително изготвен и утвърден график, осигуряващ оптимални условия за работа на всички структурни звена;
- ✓ поддържане на съоръженията и апаратурата;
- ✓ осъществяване на контрол върху разходите за горива на служебните МПС, за парно отопление, ел. енергия и вода.

Освен планираните дейности са реализирани и други във връзка със стопанското обслужване на инспекцията, съобразени с финансовите ресурси с цел осигуряване на по-добри условия на труд на служителите.

Съгласно изискванията на Наредба №8121з-647/01.10.2014 г. своевременно е организирана годишната техническа проверка на носимите пожарогасители в РЗИ, на пожарогасителите на служебните автомобили и на пожарните кранове на стълбищните площадки. Проведени бяха необходимите мероприятия и инструктажи на служителите във връзка с предстоящия отоплителен сезон, както и задължителната тренировка по оповестяване и действие при възникване на пожар.

В изпълнение на Закона за защита при бедствия е извършена проверка на индивидуалните средства за защита (осигурени от Община Велико Търново), съхранявани в РЗИ – Велико Търново – установени са наличността и техническото им състояние, за което е уведомен кметът на общината.

Поддържането на специализираната техника и калибрирането на измервателните уреди е организирано от лицензирани за съответната дейност фирми.

През отчетния период във връзка с отпуснатите от МЗ средства за капиталови разходи, в размер на 71 252 лв., са закупени: лек автомобил (Ford Focus) за нуждите на инспекцията, при спазване на дадените указания от МЗ; оборудване за направление „Физични фактори“ (комбиниран уред за измерване на микроклимат и осветеност), интегриран шумомер с калибратор; автоклав за лабораторен анализ на питейни води и козметични продукти за нуждите на държавния здравен контрол. От МЗ бяха осигурени средства в размер на 4 259 лв. за закупуване на фризер за съхранение на ваксините на Moderna (за целта са представени в МЗ Апликационна форма, 3 ценови оферти и протоколи от работата на комисията).

Във връзка със закриване на ДМСГМ Дебелец е организирано и осъществено приемане за съхранение на документите от архива на дома.

Сградата на инспекцията и прилежащите й площи се поддържаха в добро хигиенно състояние.

През отчетния период са изпълнени дейности, свързани със задълженията на РЗИ – Велико Търново по Закона за енергийната ефективност – в указаните от МЗ срокове са предоставени: годишни отчети за изпълнение на програмите по енергийна ефективност и за управлението на потреблението на енергия на РЗИ – Велико Търново (изх. №03-1242-6/12.11.2021 г.), информация (в таблична форма) относно отоплявани/охлаждани сгради на РЗИ – Велико Търново и ВРБ към МЗ във връзка с изпълнение на задълженията по чл. 23 от Закона за енергийната ефективност (изх. № 03-151-1/17.02.2021 г.), списък на отоплявани и/или охлаждани сгради – държавна собственост с разгъната застроена площ над 250 кв. м., използвани от администрацията на РЗИ – Велико Търново (изх. №03-1240-5/10.11.2021 г.).

ДЕЙНОСТ НА ДИРЕКЦИЯ „МЕДИЦИНСКИ ДЕЙНОСТИ”

През отчетната 2021 г. дирекция „Медицински дейности“ (МД) планира и реализира мерки, насочени към оптимизиране дейността на лечебните заведения, развитие на електронното здравеопазване и осигуряване на качество и безопасност на медицинското обслужване на територията на област Велико Търново.

Осъществени са дейности по следните основни задачи:

1. Извършване на регистрация, пререгистрация и заличаване на лечебни заведения за извънболнична помощ, хосписи и на лечебната дейност по чл. 2а от Закона за лечебните заведения (ЗЛЗ)

През 2021 г. в регистъра на ЛЗИБП са вписани 14 нови и заличени 13 лечебни заведения; вписани са промени в обстоятелства по регистрацията на 29 лечебни заведения. Издадени са 4 становища за недостатъчност по чл. 81 от ЗЛЗ 16 по чл. 59 от ЗЗО на специалистите в извънболничната помощ. Изготвени са 26 бр. отчети и справки от регистъра до: общините в област Велико Търново и МЗ във връзка с изискванията на чл. 42 от ЗЛЗ (на шестмесечие); РЗОК – Велико Търново, съгласно Наредба №19 (при заличаване на лечебно заведение); ТП на НОИ – Велико Търново, съгласно заповед на министъра на здравеопазването (ежемесечно); общини, неправителствени организации, физически лица, лечебни заведения и др. при поискване (във връзка с анализи, конкурси, проучвания, ЗДОИ и др.); преписи и служебни бележки по смисъла на ПМС №37 от 14.02.2011 г.

Във връзка с координацията и взаимодействието с ИАМН директорът на инспекцията и директорът на дирекция МД взеха участие в организираното от МЗ обучение на тема „Практически аспекти на процедурите по регистрация и издаване на разрешение за лечебна дейност“ (м. ноември, гр. Трявна).

2. Извършване на проверки, съгласно изискванията на чл. 19, ал. 5 от Наредба №49/2010 г. относно изпълнение на показателя „минимален обем дейност“ от болничните структури, който обхваща 12-месечен период от издаване на разрешението за лечебна дейност и се отчита не по-късно от 15-я месец от издаването – не са извършвани проверки относно изпълнение на показателя „минимален обем дейност“.

3. Издаване на удостоверения за изпълнение на изискванията на наредбата по чл. 46, ал. 3 от ЗЛЗ, правилника по чл. 28а, ал. 3 от ЗЛЗ и на утвърдените медицински стандарти във връзка с издаването на разрешения за извършване на лечебна дейност от лечебните заведения за болнична помощ, центровете за психично здраве, центровете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове, домовете за медико-социални грижи и диализните центрове

През 2021 г. са издадени 2 удостоверения по чл. 46, ал. 3 от ЗЛЗ („МОБАЛ - д-р Стефан Черкезов” АД, гр. Велико Търново и СБПЛР „Минерални бани- Полски Тръмбеш“ гр. Полски Тръмбеш).

Извършени са **29 проверки** по медицински стандарти (7 проверки в 3 лечебни заведения за болнична помощ, 8 проверки в медицински центрове и ДКЦ, 9 проверки в ИПСМП, 1 проверка в ИППМП, 1 проверка в СМТЛ и 3 проверки в СМДЛ), при които не са констатирани нарушения на медицинските стандарти.

4. Регистрация, пререгистрация и заличаване на лицата, упражняващи неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве, и осъществяване на контрол върху дейността им, съгласно Закона за здравето

Регистрирани са две нови лица, упражняващи неконвенционални методи. Направена е 1 промяна в регистрацията на 1 обект (вписване на втори адрес). В регистрираните обекти на територията на областта е извършена 1 проверка, при която не са констатирани нарушения.

5. Организиране и контрол на дейността по медицинската експертиза и на регионалната картотека на медицинската експертиза

5.1. Издадени са 33 проекта на заповеди за състави на ЛКК към лечебни заведения и 28 проекти на заповеди за промени в съставите на ЛКК за 2021 г.

5.2. Във връзка с дейността на Регионалния съвет към РЗИ – Велико Търново по експертиза на временната неработоспособност, осъществявана от лекуващите лекари, ЛКК и ТЕЛК на съответната територия са осъществени:

- 36 заседания на Регионалния съвет по медицинска експертиза на временната неработоспособност, на които са разгледани 131 обжалвани болнични листове;
- 7 проверки, съгласно изискванията на чл. 70, ал. 1, тт. 1, 2, 3, 4 от ПУОРОМЕ и РКМЕ на 6 лечебни заведения за извънболнична помощ на територията на областта, констатациите от които са отразени в съответни протоколи;
- 8 проверки по медицинската експертиза на временната неработоспособност, в т. ч. и по обжалвани болнични листове в лечебните заведения, с разкрити ЛКК;
- 8 работни срещи за оказване на методична помощ по експертизата на временната неработоспособност на лекуващи лекари, ЛКК и ТЕЛК.

5.3. Организация по експертизата на трайната неработоспособност и преосвидетелстване:

Проверени и заверени са 8346 експертни решения (ЕР), като 6 880 ЕР са проверени и изпратени на аинтересованите лица. Създадени и обработени са медицински експертни досиета по обжалвани 106 болнични листа.

Приети и обработени са 6 815 документи за освидетелстване и 4 779 документа за служебно преосвидетелстване за ТЕЛК; архивирани са 7 062 досиета; изготвени са 8 674 преписки с ТЕЛК, НЕЛК и други институции по медицинската експертиза и 4 758 преписки – с НОИ.

Изпълнени са и допълнителни задачи: предоставяне на информация на НЕЛК за сигнали и жалби по повод медицинската експертиза, за съставите на ТЕЛК и участието им в обучение; изготвяне на информация за МЗ за конкретната ситуация по прилагането на §8 от ПЗР към ПМС №225 (брой на подадените заявления-декларации за преосвидетелстване на това правно основание към конкретна дата, както и установени проблеми по процедурата); изпращане на указания и практически насоки до ТЕЛК на територията на областта във връзка с промени в Наредбата за медицинската експертиза; предоставяне на информация на НЕЛК за специалистите, работещи в ТЕЛК в област Велико Търново; изпращане на изисканата от МЗ информация за осигуреността на ТЕЛК с лекари в област Велико Търново и на БЛС за специалистите, работещи в ТЕЛК и др.

6. Извършване на проверки по чл. 93 от Закона за здравето (ЗЗ) по жалби и сигнали при нарушаване на правата на пациентите или при спорове, свързани с медицинското обслужване, и участие в съвместни проверки с Изпълнителна агенция „Медицински надзор“

Извършени са 132 проверки на постъпили сигнали, жалби и оплаквания на граждани, държавни и общински органи и организации по повод на медицинското обслужване на пациентите и защитата на техните права, много повече в сравнение с предходните 4 години (86 проверки – за 2020 г., 48 проверки – за 2019 г. 38 проверки – за 2018 г. и 35 проверки – за 2017 г.).

7. Събиране и анализиране на информация, свързана с разходването на публични средства в лечебните и здравните заведения на територията на областта, и осъществяване на контрол по спазването на методиката за субсидиране на лечебни заведения със средства от бюджета на Министерството на здравеопазването

Осъществени са общо 24 планови проверки по Наредба №3/2019 г. за субсидиране на следните лечебни заведения, подписали договори с МЗ за извършване на определени медицински дейности: МОБАЛ „Д-р Ст. Черкезов” АД, гр. Велико Търново, МБАЛ „Св. Ив. Рилски”, гр. Горна Оряховица, МБАЛ – Павликени, МБАЛ „Д-р Д. Павлович”, гр. Свищов, СБАЛПФЗ „Д-р Трейман”, гр. Велико Търново и ЦПЗ – Велико Търново, при които не са констатирани несъответствия между подадените в РЗИ данни и наличната медицинската информация (6 от проверките са извършени през 2021 г. за IV-то тримесечие на 2020 г.). Резултатите от проверките са документирани в съответни протоколи и прилежащите към тях таблици.

През отчетния период са приети, проверени и изпратени в МЗ 72 месечни отчета от лечебните заведения, като върнати за преработване от РЗИ – Велико Търново към лечебните заведения няма.

8. Контрол върху спазването на нормативните изисквания към формата, съдържанието, условията и реда за използване, обработка, анализ, съхраняване и предоставяне на медицинска документация от лечебните заведения и медицинските специалисти

По реда на Наредба №1/27 февруари 2013 г. за предоставяне на медико-статистическа информация и на информация за медицинската дейност на лечебните заведения са извършени проверки на 61 лечебни заведения – 8 лечебните заведения за болнична помощ, 21 практики за първична медицинска помощ, 2 практики за първична дентална помощ, 1 за специализирана медицинска помощ, 1 диагностично-консултативни центъра, 14 медицински центъра, 13 СМДЛ и 1 други лечебни заведения.

9. Изготвяне на актове за установяване на нарушения и наказателни постановления по чл. чл. 50, 51 и 53 от Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането и предоставяне на информация за издадените наказателни постановления на Изпълнителната агенция по лекарствата – през отчетния период е събрана информация, няма установени нарушения.

10. Участие в прилагането на областната здравна карта

През отчетния период не е правена актуализация НЗК. Поради липса на предложения от лечебните заведения за промяна на броя на леглата не е изготвен доклад до министъра на здравеопазването, съгласно чл. 8б на Наредба №49 от 18 октомври 2010 г. за основните изисквания, на които трябва да отговарят устройството, дейността и вътрешният ред на лечебните заведения за болнична помощ и домовете за медико-социални грижи, тъй като не са представени предложения

11. Събиране, съхранение и обобщаване на справките на лечебните и здравни заведения по чл. 44 от Наредба №1/2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването

Събрани и обработени са 58 броя справки за потребности от медицински специалисти и предоставяне в НЦОЗА на информации, съответно за потребностите от медицински специалисти по лечебни заведения и специалности за област Велико Търново, и предложения за места за специализанти, финансирани от държавата по реда на Наредба №1 от 2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването; Към медицински университети са изпратени 7 заявки за курсове за следдипломно обучение и са предоставени 5 карти –направления за участие в курсове.

12. Проучване съвместно със съсловните организации на потребностите в областта от съответните специалисти, изготвяне и представяне на анализ на състоянието на специалистите в областта на здравеопазването

Изготвен и изпратен е в МЗ и НЦОЗА анализ за състоянието на специалистите в областта на здравеопазването за област Велико Търново и предложения за места за специализанти, финансирани от държавата по реда на Наредба №1 от 2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването, със съответните приложения.

Своевременно е публикувана информация за свободните длъжности на специализантите на интернет страницата на РЗИ – Велико Търново (съгласно чл.17, ал.2 на Наредба №1 от 2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването).

Изпълнени са и следните по-важни допълнителни задачи, разпоредени от МЗ за предоставяне на изисканите информации (2) относно: лечебните заведения от област Велико Търново, които имат готовност да сключат договори със студенти по специалност „медицинска сестра“, „медицински лаборант“ и „рентгенов лаборант“ за осигуряване на преддипломен стаж (платен от лечебното заведение) и на работно място след завършване на обучението им по реда на Наредбата за условията и реда за осигуряване на заплащането на разходите за обучение на студенти със сключени договори с работодател; осигуряване на платен служебен отпуск на специализантите на срочен трудов договор за обучение по модулите/разделите от учебната програма, които базата за обучение не може да проведе и за предвиденото в учебната програма теоретично обучение и др.

Във връзка с обнародване на Наредба за изменение и допълнение на Наредба №1 от 2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването, влизаща в сила на 25.09.2021 г. и писмо на МЗ, ръководителите на съответните лечебни заведения са информирани за основните промени, въведени с наредбата, свързани с местата за специализанти, финансирани от държавата и с процеса по обобщаване на информацията за обявените от базите за обучение свободни длъжности за специализанти (изх. №03-1096-2/29.09.2021 г.

13. Събиране, обработване и предоставяне на финансово-икономическа статистическа информация за дейността и ресурсното осигуряване на лечебните и здравните заведения на територията на областта

Събрани, обработени и представени в регламентираните срокове в НЦОЗА са отчети, справки, прогнози и други информации от лечебните и здравни заведения на територията на областта относно: разделно отчитане на разходите за 2020 г. (от 9 лечебни заведения със стационар и ЦСМП), справка за постъпили болни по ПМС №17 от 2007 г. в лечебните заведения за болнична помощ (ЛЗБП). и контрол за своевременното подаване на тримесечните отчети за дългосрочни и краткосрочни задължения на общинските ЛЗ за болнична помощ от област Велико Търново. В МЗ са

изпратени: справка за прогнозния брой на правоимащите пациенти, справка за размера на транспортните разходи за извършване на контролни прегледи през 2021 г.; бюджетни прогнози на ЛЗБП – търговски дружества и на общини и др.

14. Събиране, обработване и предоставяне на медико-статистическа информация за дейността на лечебните и здравните заведения

Извършена е проверка и верификация на данните, попълвани в web-базираното приложение „Детски ясли“ на НСИ на 11 отчета за дейността на детските ясли и 10 отчета – на детски градини с яслени групи.

Извършена е проверка и верификация на данните, попълвани в web-базираното приложение „Лечебни и здравни заведения“ на НСИ на 95 отчета за легловия фонд и медицинския персонал на ЛЗ от областта: 13 отчета на ЛЗ със стационар, 1 – на хосписи, 3 – на ДКЦ, 27 – на МЦ, 2 – ДЦ, 17 – на СМДЛ, 17 – на СМТЛ, ЦСМП, РЗИ – Велико Търново, Частен диализен център, Колеж към МУ – Варна, ЦКОДУХЗ - Дебелец и 10 отчета – на училищното и детско здравеопазване в общините към 31.12.2020 г.

В срок са проверени, въведени в съответните програмни продукти и предоставени в НЦОЗА годишните статистически отчети на: лечебните заведения за болнична помощ и хосписите; ЦСМП по филиали и лечебни заведения за извънболнична помощ (ЛЗИБП) по групировки; специализираните кабинети (психиатрични, КВ и пневмо-фтизиатрични) към ЛЗИБП.

Събрана, проверена и обработена е оперативната статистическа информация от съответните лечебни заведения в областта относно: живородени, мъртвородени и умрели деца; умрели деца под едногодишна възраст; умрели деца на възраст от 1 до 17 години; извършени аборти; леглови фонд в стационарите на лечебните заведения; случаи на остър инфаркт на миокарда; случаи на остра мозъчно-съдова болест; остри интоксикации, свързани с употреба на психоактивни вещества; заболявания, предавани по полов път; свидетелства за перинатална смърт заедно със съобщения за раждане и смърт; информационни карти за деца в риск.

През 2021 г. са кодирани и обработени 5 488 съобщения за смърт; проверени и кодирани са 15 съобщения за перинатална смърт; обработени и въведени в Web-базиран портал са 102 съобщения за суицидно действие.

15. Внедряване и поддържане на единни информационни системи за отчетност на лечебните и здравните заведения, оказване на методична помощ и осъществяване на контрол при прилагането им

Във връзка с писмо на МЗ относно повишаване нивото на сигурност на информационните и комуникационни ресурси е събрана и изпратена в МЗ информация от лечебните заведения за болнична помощ и ЦСМП.

Оказана е методична помощ на болниците, лабораториите, общопрактикуващите лекари за работа с Национална информационна система за борба с COVID-19. Обработени и изпратени са за корекции в НЗИС декларации от лечебните заведения и РЗИ при грешки във въведените имунизации против COVID-19.

Поддържани са актуални съставите на ЛКК и графиците на ТЕЛК в ИСКМЕ.

Оказана е методична помощ на лечебните заведения при подаването на направления и протоколи за лица, подлежащи на освидетелстване и преосвидетелстване от ТЕЛК в ИСКМЕ.

16. Изработване, анализ и оценка на здравно-демографските процеси на територията на областта, необходими за формирането на национална и регионална здравна политика

През отчетната година е изготвен годишен анализ на здравно-демографското състояние и здравната мрежа в област Велико Търново за 2020 г., който е публикуван на интернет-страницата на РЗИ – Велико Търново. Осъществени са интервюта по електронни медии и публикации в областните всекидневници по темата.

17. Дейности, в изпълнение на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина (ЗЛПХМ) и нормативните актове по прилагането му – осъществени са следните дейности:

На територията на областта са извършени: 111 проверки в аптеки, 6 – в складове за търговия на едро с лекарствени продукти и 28 – в дрогерии.

Издадени са 2 заключения за хигиенна оценка на аптеки и констативни протоколи за дрогерии.

18. Дейности, предвидени в Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите (ЗКНВП) и нормативните актове по прилагането му – осъществени са следните дейности:

- Извършени са: 1 проверка на склад на едро, кандидатстващ за промяна на лицензия за търговия с наркотични вещества; 1 проверка на аптека кандидатстваща за издаване на лицензия за търговия с наркотични вещества съгласно ЗКНВП и 38 проверки на аптеки и аптечни складове, притежаващи лицензия за работа с наркотични вещества относно спазването на изискванията на Наредба №4/04.03.2009 г. за условията и реда за предписване и отпускане на лекарствени продукти и Наредба №21/12.10.2000 г. за изискванията към документацията и отчетността при извършване на дейности с наркотични вещества и техните препарати;
- В срок е изготвен и изпратен в МЗ обобщен отчет за движението на наркотични вещества. Осъществен е контрол върху предадените тримесечни отчети от аптеките за движението на наркотични вещества, съгласно Приложение №8 на Наредба №21/12.10.2000 г. за изискванията към документацията и отчетността при извършване на

дейности с наркотични вещества и лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества, на базата на които са изготвени обобщени тримесечни отчети за областта;

- В срок са информирани ОД на МВР – Велико Търново, лечебните заведения и аптеките за невалидни специални рецептурни бланки (жълти и зелени) за изписване на наркотични вещества и изгубени специални формуляри – изпратени са 5 писма за обявени невалидни рецепти;
- Осигурено е участие на представители на дирекция МД в 2 заседания на Общинския съвет по наркотични вещества – Велико Търново. Инспекторът по наркотични вещества участва в организираните от МЗ 2 семинара относно изпълнение на дейностите за 2021 г. по Националната програма за изпълнение на Плана за действие на Националната стратегия за борба с наркотиците (2020-2024 г.);
- Извършена е актуализация на регистрите на лекари, имащи право да изписват лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества – през отчетния период са направени 371 вписвания в регистъра при предоставяне на зелени рецепти и жълти рецепти и други.

19. Изготвяне на планове, организиране и контрол на дейностите по медицинското осигуряване на населението при бедствия, аварии и катастрофи

През отчетния период са направени 3 актуализации на План на РЗИ – Велико Търново при бедствия, аварии и катастрофи.

Осъществен е контрол в здравните и лечебни заведения на територията на областта по отношение на организацията на медицинското осигуряване при бедствия, аварии и инциденти, както и на провежданите превантивни дейности по намаляване на риска за живота и здравето на населението. Извършени са 9 проверки на: МОБАЛ „Д-р Стефан Черкезов“ АД, МБАЛ „Св. Иван Рилски Горна Оряховица“ ЕООД, МБАЛ „Д-р Димитър Павлович“ ЕООД гр. Свищов, „МБАЛ - Павликени“ ЕООД, ДПБ – Церова Кория“ и ЦСМП – Велико Търново. Същите имат утвърдени планове за дейностите по ОМП през 2021 г., а данните в приложенията на разработените планове се поддържат актуални. На ръководителите на лечебните заведения са дадени писмени указания за провеждане на опреснителен инструктаж на персонала, за стриктно спазване на противопожарните мерки при работа с кислород и кислородни инсталации, включително и чрез запознаване с разработения от СИАД България ЕООД информационен бюлетин за безопасност при работа с кислород и кислородни инсталации (изх. № 03-1198-1/20.10.2021 г.).

През отчетния период ежедневно е предоставяна (в работните дни) в МЗ информация за свободния леглови фонд, общо за областта и по лечебни заведения и други справки.

В изпълнение на писма на МЗ, относно подготовка на структурите на МЗ за работа през зимен сезон 2021/2022 г. и заповед № ОА04 – 8864/19.10.2021г. на Областния управител на област Велико Търново, са изготвени и предоставени доклади за готовността на РЗИ – Велико Търново и лечебните заведения на територията на областта за работа през зимния сезон и при усложнена зимна обстановка, до МЗ и Областната администрация (съответно изх. №03-1194-14/28.10.2021 г. и изх. №06-124-1/28.10.2021 г.).

Поради настъпили кадрови промени и във връзка с чл. 116, ал. 1 от Закона за здравето със Заповед №РД-01-298/15.11.2021 г. са издадени 2 заповеди за актуализиране на състава на Съвета за медицинско осигуряване при бедствия, аварии и катастрофи за област Велико Търново.

През 2021 г. ръководството на инспекцията участва в 4 редовни (неприсъствени) заседания на Постоянната областна комисия за изпълнение на дейности и задачи, свързани с вземане на решение по целесъобразността на постъпили искания от общини за предоставяне на средства от републиканския бюджет чрез Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет.

20. Методическа помощ при разработване на военновременни планове на задължените субекти от структурите на МЗ в област Велико Търново – ЦСМП и МОБАЛ „Д-р Ст. Черкезов“ АД – Велико Търново

Оказана е методическа помощ на отговорниците по организационно-мобилизационна подготовка (ОМП) при изготвяне на плановете за работа във военно време на 9 лечебни заведения. До ръководителите на лечебните заведения за болнична помощ са изпратени Методически указания за изпълнението на дейностите и задачите по отбранително-мобилизационна подготовка (ОМП) в МЗ през 2021 г. В МЗ са предоставени информации (2) за резултатите от извършените проверки (съответно през първото и шестмесечие на 2021 г.) на лечебните заведения по отношение готовността им за работа във военно време и състоянието на ОМП.

Събрана е информация от лечебните заведения и са изготвени обобщени справки относно окомплектоваността с леглови фонд, личен състав и автотранспорт, оповестяване на служители в извън работно време, които са предоставени в МЗ.

Изпълнени са всички поставени от МЗ дейносит по отсрочване на запасни на служители на РЗИ – Велико Търново от повикване във въоръжените сили при мобилизация през 2021 г. и 2022 г.

Осъществена е значителна кореспонденция с ЛЗ и МЗ по осигуряване на функционирането на системата на здравеопазване (72 писма) в област Велико Търново.

21. Участие в изпълнението на национални програми и проекти в областта на медицинските дейности със сътрудничество на МЗ

- *Национална програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2021 – 2030* – във връзка с подписаните договори на болниците по програмата са извършени 12 проверки в отделенията с дейност по неонатология относно въвеждането на масов неонатален скриниг в МОБАЛ „Д-р Стефан Черкезов" АД – Велико Търново и „МБАЛ Св. Иван Рилски" ЕООД – Горна Оряховица, и в създадения Здравно-консултативен център за комплексно обслужване на деца и бременни жени в МОБАЛ „Д-р Стефан Черкезов" АД – Велико Търново.

- *План за действие за изпълнение на Националната стратегия за борба с наркотиците* – извършени са 4 проверки на метадонови програми в ЦПЗ – Велико Търново; осигурено е участие на експерти от РЗИ – Велико Търново в 2 заседания на Общинския съвет по наркотични вещества – Велико Търново;

- *Проект „Патронажна грижа за възрастни хора и лица с увреждания* - компонент 1*"* – извършени са 44 проверки във връзка с мониторинг и супервизия по проекта. Във връзка с приключване на проекта е предоставена в МЗ изисканата информация (изх. №03-525-1/05.05.2021 г.).

22. Дейности свързани с детското здраве

През отчетната година са събрани, обработени и изпратени в МЗ актуални информации (12) за състоянието на детската смъртност, на база на постъпилата информация от болниците на територията на областта. Поддържа се актуална информация за броя на децата, ползващи детски ясли и детски кухни на територията на областта – за отчетния период са изпратени 4 справки в МЗ.

Осигурено е участие в 2 заседания на междуведомствени мултидисциплинарни екипи в случай на дете в риск; лечебните заведения са информирани относно „Споразумението за действие при деца в риск и прилагане на Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертва на насилие или в риск от насилие".

Експерти от дирекция МД взеха участие в: 48 заседания (ежеседмични) на Съвета по осиновяване към РДСП – гр. Велико Търново; 4 заседания на Комисиите по закрила на детето в общините Велико Търново, Горна Оряховица, Лясковец.

През 2021 г. от дирекция МД са реализирани и много допълнителни дейности, възложени от МЗ и по искане на други институции, вкл. и дейности за ограничаване на COVID-19: изготвяне на отчети по програма 4 „Намаляване търсенето на наркотици" и на показателите за изпълнение по бюджетни програми от компетентността на дирекция „Медицински дейности" в РЗИ – Велико Търново към 31.12.2020 г.; разработване и изпращане в МЗ, в указания срок, на „Карта на здравната инфраструктура на област Велико Търново", като за целта беше събрана, обобщена и анализирана значителна по обем информация от областна и общински администрации, териториални структури и ведомства, лечебни

заведения и др. за кратък период от време (изх. №03-521-2/28.05.2021 г.); изготвяне на анализ на дейностите, свързани със здравното обслужване на населението, в контекста на епидемията, причинена от SARS-CoV-2, във връзка със Заповед №РД-01-381/28.05.2021 г. на министъра на здравеопазването; анализ на здравните потребности и осигуряване на здравното обслужване 2020 -2030 г. на територията на областта; мониторинг относно съхраняване на документацията в изпълнение на проект „Подкрепа на работещи в системата на здравеопазването в условия на заплаха за общественото здраве от COVID-19” в 8 лечебни заведения; изготвяне на информация по чл. 37а от ЗЛЗ за специалностите съдова хирургия и физикална и рехабилитационна медицина и много други, свързани с прилагане на Наредба №1 от 2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването на територията на област Велико Търново; изпращане в МЗ на доклади от извършени на територията на областта проверки (2) за съответствие на „Национална пациентска организация“ гр. Велико Търново и Сдружение за развитие на българското здравеопазване с. Поликраище с изискванията на чл. 86б, ал. 1, т. 3 от Закона за здравето и с критериите и изискванията на Наредба №8/2015 г. за признаване на организациите за защита правата на пациентите за представителни организации; информации и справки за дейността на лечебните заведения за болнична помощ на територията на областта по различни медицински специалности за определени периоди; изпълнение на задълженията по чл. 12 и чл. 63 от Закона за енергийната ефективност и за управлението на потреблението на енергия от второстепенните разпоредители с бюджет в област Велико Търново (РЗИ – Велико Търново, ЦКОДУХЗ гр. Дебелец, ДПБ с. Церова кория) и др.

ДЕЙНОСТ НА ДИРЕКЦИЯ „НАДЗОР НА ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ”

През 2021 г. дейността на дирекция „Надзор на заразните болести” (НЗБ) беше насочена към изпълнение на следните основни мерки за постигане на заложените цели:

1. Осъществяване на ефективен епидемиологичен надзор над заразните заболявания. Изготвяне на анализи и прогнози за заразната заболеваемост и предприемане на конкретни профилактични и противоепидемични мерки.

2. Осъществяване на ефективен противоепидемичен контрол в подлежащите обекти за спазване на действащото законодателство.

3. Контрол на противоепидемичния режим на работа в лечебните заведения, качеството и ефективността на дезинфекционните, дезинсекционните и стерилизационни дейности.

4. Опазване на общественото здраве чрез организиране на бърз отговор при възникване на епидемични ситуации, взривове и епидемии от заразни болести. Повишаване готовността на инспекцията за посрещане на грипна пандемия, взривове и епидемии от други заразни болести.

5. Опазване на страната от внос и разпространение на инфекции с висок епидемичен риск, в съответствие с Международните здравни правила.

6. Изпълнение на задачи по национални и регионални програми за профилактика и контрол на заразните болести.

7. Осигуряване на висок имунизационен обхват при изпълнение на Имунизационния календар на страната.

8. Оптимизиране организацията на работа с оглед най-добро използване на кадровите, материално-техническите и финансови възможности на инспекцията.

9. Осъществяване на ефективна координация на инспекцията с други регионални здравни структури, националните центрове по проблемите на общественото здраве, неправителствени организации и МЗ при изпълнение на дейностите по надзора на заразните заболявания.

10. Подобряване на ефективността на действащите на регионално ниво съвети по определени здравни проблеми.

НАДЗОР НА ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ
Заразна заболяемост през 2021 г. в област Велико Търново

През 2021 г. са регистрирани **15 337** случая на заразни заболявания във Великотърновска област (заболяемост **6676,45 %ооо**), срещу 5 164 случая (заболяемост 2220,42 %ооо) през 2020 г. – налице е трикратно увеличение на

общата заразна заболяемост в сравнение с 2020 г., което се дължи на увеличението на случаите на COVID-19. От общия брой случаи на заразни заболявания, случаите на COVID-19 са 14 863, а случаите на други заразни болести – 474.

Най-висока заболяемост от инфекциозни болести е регистрирана във възрастовите групи: 1-4 г. и 50-54 г., 50-59 г. и 60-64 г. и в общините Горна Оряховица, Павликени, Лясковец и Велико Търново.

Чревни заразни заболявания по нозологични единици

През 2021 г. са регистрирани **101** случая на чревни заразни заболявания (заболяемост **43,97 %ооо**) срещу **180** случая (заболяемост **77,39 %ооо**) за 2020 г.

Вирусен хепатит тип А – регистрирани са **12** случая (заболяемост 5**,22 %ооо**), срещу **15** случая **(**заболяемост **6.45 %ооо**) за 2020 г. Заболяванията са спорадични.

Вирусен хепатит тип Е – регистриран е **1** случай (заболяемост **0,43%ооо**) срещу **1** случай **(**заболяемост **0,43 %ооо**) за 2020 г.

Салмонелоза – регистрирани са **2** случая (заболяемост **0,87%ооо**); през 2020 г няма регистрирани случаи.

Шигелоза – няма регистрирани случаи. През 2020 г. е регистриран **1** случай (заболяемост 0,43 %ооо).

Гастроентерит и ентероколит – регистрирани са **62** случая (заболяемост **26,99%ооо)** срещу **153** случая (заболяемост **– 65,78%ооо)** през 2020 г.

Ротавирусен гастроентерит – регистрирани са **22** случая (заболяемост **9,58%ооо**) срещу **7** случая (заболяемост **3%ооо)** за 2020 г.

ОВП – регистрирани са **2** случая (заболяемост **0,87%ооо**) срещу 3 случая (заболяемост **1,3%ооо**).

Паразитни болести

През 2021 г. няма регистрирани случаи на паразитни заболявания, за сравнение през 2020 г. има 2 случая на ламблиоза.

Заболеваемост от въздушно-капкови инфекции

През 2021 г. са регистрирани общо **339** случая на въздушно-капкови инфекции (заболяемост – **147,57%ооо**), срещу **484** случая (заболяемост – **208,11%ооо**) за 2020 г., което представлява значително намаление на заболяемостта от въздушно-капкови инфекции в сравнение с предходния период.

Варицела – регистрирани са **306** случая (заболяемост – **133,21%ооо**) срещу **423** случая (заболяемост – **181,89 %ооо**) за 2020 г., като заболяемостта в сравнение с предходната година е намаляла.

Скарлатина – регистрирани са **6** случая (заболяемост **2,61%ооо**) срещу **29** случая (заболяемост – **12,46%ооо**) за 2020 г., няма лабораторно потвърдени случаи. Заболяемостта от скарлатина е намаляла почти 5 пъти в сравнение с предходната година.

Бактериални менингити и менингоенцефалити – регистриран е **1** случай (заболяемост – **0,43%ооо**) срещу **1** случай (заболяемост – 0,43 %ооо) за 2020 г. Случаят е потвърден и е с етиологичен причинител Str. Pneumoniae.

Морбили – няма регистрирании случаи, за сравнение през 2020 г. има **2** случая (заболяемост **0,86%ооо**).

Епидемичен паротит – няма регистрирани случаи.

Туберкулоза – регистрирани са **26** случая (заболяемост **– 11,32%ооо)** срещу **28** случая (заболяемост **– 12,04%ооо)** за 2020 г.

Грип и ОРЗ: през изминалата година е осъществен надзор върху заболяемостта от грип и ОРЗ, съгласно дадените от МЗ указания, във връзка с информационната система за сентинелен надзор на грип и ОРЗ и Европейската мрежа по надзор на заразните болести.

Заболеваемост от инфекции с множествен механизъм на предаване и трансмисивни инфекции

През 2021 г. са регистрирани **34** случая на заболявания (заболяемост – 14,8%ооо) спрямо **42** случая за 2020 г. (заболяемост – **18,06**%ооо).

Вирусни менингити – регистриран е **1** случай на заболели (заболяемост – **0,43%ооо**), по-малко в сравнение с 2020 г. – **9** случая (заболяемост – **3,86%ооо**). Регистрираните случаи са в категория вероятен.

Вирусен хепатит В – регистрирани са **2** случая (заболяемост – **0,86%ооо);** през 2020 г. няма регистрирани случаи.

Вирусен хепатит С – регистриран е **1** случай (заболяемост – **0,43%ооо**) както и през 2020 г. – **1** случай (заболяемост – 0,43%ооо).

Вирусен хепатит – неопределен – регистрирани са **5** случая (заболяемост **2,17**%ооо) спрямо **6** случая (заболяемост – **2,58%ооо**) през 2020 г.

Лаймска болест – регистрирани са *4* случая (заболяемост – **1,74%ооо**) срещу **7** случая (заболяемост – **3,01%ооо**) за 2020 г.

Марсилска треска – регистриран е **1** случай (заболяемост **0,43%ооо**) срещу **2** случая (заболяемост – **0,86%ооо**) за 2020 г. Случаят е в категория „вероятен“.

Сифилис – регистрирани са **повече** случаи в сравнение с 2020 г. – съответно **14** случая (заболяемост – **6,09‰**) срещу **12** случая (заболяемост – **5,16‰**).

Сифилис, вроден и на кърмачето – регистрирани са **4** случая (заболяемост – **1,74‰)** срещу 1 случай (заболяемост – **0,43‰**) за 2020 г.

СПИН/HIV – през 2021 г. от Националната референтна лаборатория към НЦЗПБ са съобщени **2 п**отвърдени случая от областта (заболяемост **0,86**‰) срещу **6** потвърдени случая за 2020 г. (заболяемост – **2,58**‰).

Структурата на заразната заболяемост според механизма на предаване е следната:

	2021 г.	2020 г.
Чревни инфекции	**0,65 %**	**3.48 %**
Въздушно-капкови инфекции	**2,21 %**	**9.37 %**
Инфекции с множествен или неясен механизъм на предаване и трансмисивни инфекции	**0,22 %**	**0.81 %**
COVID-19	**96,9 %**	**86.25 %**

Показатели за смъртност и леталитет:

	2021 г.	2020 г.
СМЪРТНОСТ (‰)	**468.4**	**119.96**
ЛЕТАЛИТЕТ (%)	**7.01**	**5.4**

В сравнение с 2020 г. през отчетната година **намалява** относителният дял на въздушно-капковите инфекции (над четири пъти) – от 9,37% на 2,21%, а делът на COVID-19 се **увеличава** (от 86,25% на 96,90%).

Регистрираната смъртност от заразни заболявания значително се **увеличава** спрямо тази от предходната година, съответно 468,4‰ за 2021 г. и 119,96‰ за 2020 г.

ДЕЙНОСТИ ПО ПРОТИВОЕПИДЕМИЧНИЯ КОНТРОЛ

През 2021 г. на контрол от дирекция НЗБ подлежаха **1 181 обекта,** които са обхванати с **3 453** проверки, при план 1 181 проверки – налице е преизпълнение на плана с **2 272** проверки, което се дължи на извършения контрол по

спазване на противоепидемичните мерки за COVID-19. Издадени са **36 725 предписания** по различни противоепидемични проблеми, вкл. и предписания за изолация в домашни условия, изолация в лечебно заведение и за поставяне под карантина за COVID-19 (36 397 предписания). Проучени са 14 863 лабораторно потвърдени случаи на COVID-19. Проведен е взискателен противоепидемичния контрол – съставени са **2** акта за административни нарушения.

ПРОФИЛАКТИКА НА ВЪТРЕБОЛНИЧНИТЕ ИНФЕКЦИИ

Проблемът със свързаните с медицински дейности вътреболнични инфекции има пряко отношение към безопасността на пациентите и персонала, а честотата им сама по себе си е показател за качеството на лечебно-профилактичните дейности. При съобщаването и отчета на случаите, представляващи инфекции, свързани с медицинското обслужване са спазени изискванията на Наредба №21/18.07.2005 г. за реда за регистрация, съобщаване и отчет на заразните болести и на Наредба №3/08.05.2013 г. за утвърждаване на медицински стандарт по превенция и контрол на вътреболничните инфекции.

През изминалата 2021 г. са регистрирани общо **228** нозокомиални инфекции срещу 283 за предходната 2020 г. и 328 за 2019 г. Относителният дял на регистрирани болни с ВБИ, спрямо общия брой пациенти, преминали през лечебните заведения за болнична помощ е **0,50%** за 2021 г. (0,59% за 2020 г. и 0,58% за 2019 г.). Броят на болните, преминали през отделенията на лечебните заведения за болнична помощ, през отчетния период, е бил **46 089** пациенти, **по-малък** в сравнение с 2020 г. (47 575 болни).

Водещо място в структурата на ВБИ заемат инфекциите на хирургичното място – **32,9%,** следвани от: инфекциите на кръвта – 13,6%, инфекциите на пикочните пътища – 13,6%, инфекциите на долните дихателни пътища – 13,2%, инфекциите на окото – 12,7% и др.

Най-честите причинители на регистрираните през отчетния период нозокомиални инфекции са: Стафилококус ауреус – 66 бр. Инфекции, Стафилококус коагулаза негативни – 37 бр. инфекции и Ентерококус фекалис – 36 бр. инфекции.

Микробиологичната лаборатория в МОБАЛ „Д-р Стефан Черкезов” АД - Велико Търново работи по система „Хонет - 5” за мониториране на циркулиращите в лечебното заведение микробни агенти (в среда, персонал и пациенти), потенциални причинители на ВБИ и тяхната антибактериална резистентност. Висок е процентът на антибиотиколечението в СБАЛПФЗ „Д-р Трейман” – Велико Търново (94,78%), ЦКВЗ – Велико Търново (83,81%) и МБАЛ – Павликени (75,43%).

Сформираните комисии по лекарствена политика в стационарните заведения всяко тримесечие извършват анализ на резултатите от микробиологичния контрол и регистрираните ВБИ по отделения, нозологични единици и етиологични причинители. На заседанията се обсъждат и въвеждат стандартни мерки за контрол за нозокомиалните инфекции – подобряване на дезинфекционната политика на лечебните заведения, включваща стандартни процедури за дезинфекция на епидемиологично значими места, ротация на дезинфектанти, мониториране на ефективността на дезинфектантите, провеждане на правилна антибиотична и антисептична политика, управление на болничните отпадъци.

Лечебните заведения за болнична помощ на територията на областта нямат собствени съоръжения за обезвреждане на опасни болнични отпадъци. Всички имат договори с лицензирани фирми, извършващи транспортиране на отпадъците. През 2021 г. са издадени 51 становища за класификация на опасните отпадъци на новооткрити лечебни заведения.

ДЕЙНОСТ ПО КОНТРОЛА ВЪРХУ ДЕЗИНФЕКЦИИТЕ, ДЕЗИНСЕКЦИИТЕ, ДЕРАТИЗАЦИИТЕ И СТЕРИЛИЗАЦИИТЕ

Контролът върху дезинфекциите се осъществява по време на плановите проверки в лечебните заведения за болнична и извънболнична помощ, при които детайлно се изясняват вида на прилаганите биоциди, начина на приготвянето и спазването на указанията на фирмата-производител и персоналната отговорност за приготвянето и прилагането им. Констатациите от проверките са обективизирани с микробиологичен или химичен контрол.

През активния сезон на годината е извършена идентификация на нови природни огнища чрез видово определяне на донесени от граждани и лечебни заведения 38 бр. кърлежи. Издадени са предписания до кметовете на всички общини (10) в областта за извършване на дезакаризация на паркове, зони за отдих, детски и учебни заведения, и за дезинсекционна обработка срещу комари. Извършени са проверки за ефективността на дезакаризационните обработки в общините на областта, резултатите от които показват, че извършените обработки са ефективни.

Във връзка със Заповед №РД-01-176/22.03.2021 г. на министъра на здравеопазването е проведена обществена поръчка с предмет „Избор на изпълнители за организиране и прилагане на дезинсекционни мероприятия за контрол на комарните популации в област Велико Търново с оглед превенция на риска от бедствия и ограничаване на рисковете за общественото здраве“.

ДЕЙНОСТ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ВИСОК ИМУНИЗАЦИОНЕН ОБХВАТ

Запазването и подобряването на показателите по **имунопрофилактиката** на територията на област Велико Търново беше една от приоритетните задачи и през изминалата 2021 г. Активно продължи дейността по ежемесечното съобщаване на пълни и точни данни за всяко новородено дете от двете родилни отделения на територията на областта и на избрания от родителите общопрактикуващ лекар.

На база на тримесечните отчети на общопрактикуващите лекари и шестмесечните отчети, обобщени от дирекция НЗБ, за извършените задължителни имунизации и реимунизации във Великотърновска област, е изготвена информация за имунизационния обхват на подлежащия контингент. И през 2021 г. продължи дейността за активното им издирване и насочване към имунизационния кабинет или към ОПЛ по местоживеене, с оглед извършване на задължителни имунизации и реимунизации и медицинско обслужване.

За поредна година обхватът с **имунизации и реимунизации** се задържа на сравнително **високо ниво**, като в сравнение с 2020 г. леко намалява за имунизациите – от 97,08% на 94,93%, а за реимунизациите остава един и същ – съответно 85,53% за 2021 г. и 85,77% за 2020 г. Високият имунизационен обхват и ниската заболеваемост от ваксинопредотвратими заболявания са резултат от съвместните усилия на РЗИ – Велико Търново и общопрактикуващите лекари, и на осъществения взискателен контрол от страна на служителите на РЗИ в практиките за ПМП – съставени са 2 акта за допуснати нарушения при имунопрофилактиката.

През 2021 г. са регистрирани следните **случаи на имунопрофилактирани заболявания**:

- от туберкулоза – регистрирани са 26 случая на заболели лица (заболяемост 11,32%ооо), с редовни имунизации, предимно хора, живеещи при лоши битови условия, социално слаби и от малцинствен произход. На контактните е извършена профилактика с „Ремицид” („Изонид”), съгласно изискванията на МЗ, обхванати са 17 лица.

- полиомиелит – регистрирани са 2 случая на ОВП в областта, с редовен имунизационен статус. Лекарите от извънболничната и болничната помощ са запознати и имат готовност да съобщават за тези заболявания, при съмнение, а от епидемиолозите се осъществява ежемесечен контрпол на всички инфекциозни и педиатрични отделения, с цел контрол на диагностичната насоченост на лекарите към такива диагнози.

През отчетния период в областта не са регистрирани случаи на болни от епидемичен паротит, морбили, рубеола, дифтерия, коклюш, тетанус, както и от останалите имунопрофилактирани заболявания.

Имунизационният кабинет в РЗИ – Велико Търново продължи да обслужва лица без общопрактикуващи лекари, подлежащи на задължителни имунизации и реимунизации, както и граждани за извършване на препоръчителни

имунизации. Във връзка с епидемичната обстановка за COVID-19 в РЗИ – Велико Търново беше разкрит временен имунизационен кабинет (от 2020 г.) за ваксиниране на всички желаещи лица.

Издадени са **19 свидетелства за имунизационно състояние** на лица, заминаващи за чужбина.

През изминалата 2021 г. са проведени 4 заседания на Областната специализирана комисия за освобождаване от имунизации, на които са разгледани 15 случая.

ДЕЙНОСТИ ПО МИКРОБИОЛОГИЯ, ВИРУСОЛОГИЯ И МЕДИЦИНСКА ПАРАЗИТОЛОГИЯ

Лаборатории „Микробиология", „Вирусология" и „Паразитология" в структурата на дирекция НЗБ извършиха изследвания за обективизиране на противоепидемичния контрол, профилактични изследвания, както и такива по епидемиологични показания и по желание на граждани.

През 2021 г. в лаборатория **„Микробиология"** са постъпили **672 бр.** материали и са извършени **1 986** микробиологични изследвания на клинични материали, от които **1 416** – по профилактични и епидемични показания и **570** – по искане на пациенти. Направени са 1 185 изследвания за контрол на дезинфекциите и стерилизациите в лечебните заведения (за стерилност, работна и болнична среда).

Проведени са два цикъла (през май и ноември) външен лабораторен контрол: микробиологична идентификация и антимикробна чувствителност; идентификация и серотипизиране на бактериални чревни патогени – областно ниво. Лабораторията показа отлични резултати и на двата контролни цикъла, за което получи съответни сертификати.

В лаборатория **„Вирусология"** са извършени **4 146** изследвания, в т. ч. и бързи антигенни тестове за COVID-19. Проведен е външен лабораторен контрол, цикъл „Вирусология", през месеците май и октомври, в резултат на което са получени сертификати за: HIV; Маркери за вирусен хепатит тип B – HBsAg; Маркери за вирусен хепатит тип C – anti – HCV; Серологично изследване за Хламидия трахоматис IgG. Успешно приключен е и външният лабораторен контрол за серологична диагностика на Сифилис.

В лаборатория **„Паразитология"** са постъпили за изследване 1 858 проби и са направени 1 868 анализа спрямо 2 868 проби (4 190 анализа) за 2020 г. Серологичната диагностика на паразитозите е основно на токсоплазмоза, като се работи реакция ELISA IgM и IgG и ехинококоза ELISA IgG.

Лабораторната диагностика е оценена като много добра при проведения външен контрол от НЦЗПБ в двата контролни цикъла, през м. април и м. ноември. Звеното притежава всички необходими сертификати за качество.

Основната дейност на лаборатория „Паразитология" е свързана с профилактиката и контрола на местните паразитози – ехинококоза, трихинелоза, аскаридоза и трихоцефалоза, контактни паразитози – ентеробиоза и ламблиоза

(с изследвания за ентеробиоза и ламблиоза са обхванати децата в 29 организирани детски колективи – ДГ и ДЯ, при които са открити общо 120 положителни проби за ентеробиоза. Във връзка с профилактиката на внасяните паразитози (малария), по разпореждане на главния държавен здравен инспектор беше изготвен план-график с мерки за недопускане възникването на местни случаи на малария.

През отчетния период са реализирани всички планирани дейности по националните програми, по които работи дирекция НЗБ (Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и СПИ 2021 г. – 2025 г.; Националния план на Република България за готовност за грипна пандемия; Национална програма за контрол и лечение на ротавирусните гастроентерити в България 2022 г. – 2025 г.; Национална програма за първична профилактика на рака на маточната шийка в РБългария 2021 – 2024 г.; Национална програма за превенция и контрол на туберкулозата в Република България 2021 г. – 2025 г.; Национална програма за елиминация на морбили и рубеола 2019 – 2022 г. и Национална програма за подобряване на ваксинопрофилактиката на сезонния грип 2019 – 2022 г.).

Във връзка със създалата се епидемична ситуация по отношение на новия коронавирус през отчетния период бяха предприети мерки и реализирани многобройни дейности за ограничаване на разпространението на заболяването на територията на област Велико Търново, свързани с: контрол по спазване на въведените противоепидемични мерки; епидемиологични проучвания на всички лабораторно потвърдени случаи; издаване на предписания за преминаване в обучение в електронна среда на контактните ученици и противоепидемични мерки в училищата и детските заведения; скринингови изследвания с бързи антителни тестове на персонал и потребители в социални институции, учебни заведения, РУО и др. институции; изпълнението на Националния ваксинационен план и разкриване на временни ваксинационни кабинети на територията на областта и много други. През отчетния период служители от дирекцията участваха във всички, организирани от МЗ видеоконферентни срещи.

Проведена беше работна среща на директорите на РЗИ и представители на РД „Социално подпомагане“ от областите, включени в район 2 на Националния план за ваксиниране срещу COVID-19 в Република България (Плевен, Ловеч, Габрово, Велико Търново и Русе) с министъра на здравеопазването, на която бяха обсъдени актуални въпроси относно имунизацията на населението в тези области, логистиката по доставянето и съхранението на ваксини, имунизирането на потребителите в специализираните институции за социални услуги и др. В РЗИ – Велико Търново бяха осъществени общо 3 работни срещи със зам.-министри за запознаване с дейността на инспекцията по обезпечаване на ваксинационния процес сред населението в областта, осигуряване на лекарствения продукт Veklury INN Remdesivi за лечебните заведения, получаване и разпределение на лични предпазни средства.

Във връзка със Заповед №РД-01-796/27.09.2021 г. на министъра на здравеопазването, на 30.09.2021 г. на тържествената церемония в МЗ, бяха наградени дирекция НЗБ и дирекция ОЗ за проявена висока обществена

отговорност и значими усилия в провеждането на продължителен засилен епидемиологичен надзор, профилактика и здравен контрол по спазване на въведените противоепидемични мерки от март 2020 г. с цел ограничаване на разпространението на COVID-19 (с плакет и грамота).

През 2021 г. са изпълнени и много други допълнително възложени от МЗ задачи:

- В указаните срокове са изпратени в МЗ отчети, информации и справки, относно: извършените лабораторни изследвания за ХИВ в областта (ежемесечно); изразходените диагностикуми за ХИВ, хепатит В, хепатит С, сифилис и други сексуално предавани инфекции; изпълнението на плановете по имунопрофилактиката и отчетността на изразходваните биопродукти в дози; план за профилактичните имунизации и реимунизации и заявка за необходимите биопродукти, разпределени по тримесечия през 2022 г.; броя на комарните биотопи и общата площ за третиране в декари на територията на област Велико Търново (изх. №03-93-1/22.01.2021 г.); извършените дейности, възложени със Заповед № РД-01-176/22.03.2021 г. на министъра на здравеопазването, за организиране навременно прилагане на дезинсекционни мероприятия за контрол на комарните популации през 2021 г., с оглед превенция на риска от бедствия и ограничаване на рисковете за общественото здраве (изх. №03-760-1/28.06.2021 г.); извършена проверка на обект „Дезинфекционна станция БГ“ ЕООД, извършена на основание чл. 12, ал. 3 от Наредба №1 от 05.01.2018 г. за условията и реда за извършване на дезинфекции, дезинсекции и дератизации (изх. №03-209-1/26.03.2021 г.); дейността на дирекция НЗБ по спазване на противоепидемичния режим в обектите, подлежащи на контрол; извършени проверки на лица, поставени под карантина с предписания на РЗИ – Велико Търново; механизъм на издаване на предписанията за поставяне под карантина по чл. 61 от Закона за здравето и др. (изх. №03-707/09.06.2021 г.); осъществените дейности по контрола и борбата срещу популацията на комарите през 2021 г. на територията на община Свищов (изх. №03-583-1/12.05.2021 г.); проведените по „Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции в Република България 2021 - 2025 г.“ дейности; информирани на лечебните заведения и общопрактикуващите лекари относно остъпило в МЗ уведомление от Европейската комисия по системата iRASFF, касаещо зачестилите случаи на Salmonella Braenderup ST22 в много държави, свързани с консумация на пресни плодове (пъпеш); мотивирано становище на РЗИ – Велико Търново, относно добавяне на ГКПП „Аерогара Горна Оряховица“ към списъка с ГКПП, през които лицата, посочени в заповед на министъра на здравеопазването, се допускат на територията на Р България и др.

ДЕЙНОСТ НА ДИРЕКЦИЯ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ”

През отчетната 2021 г. от дирекция „Обществено здраве” (ОЗ), в структурата на която са обособени два отдела – „Държавен здравен контрол“ и „Профилактика на болестите и промоция на здравето“, са осъществени дейности по следните мерки:

1. Провеждане на ефективен здравен контрол по прилагане на законодателството на ЕС и на националното законодателство за обекти с обществено предназначение, за продукти, стоки и дейности със значение за здравето на човека и за фактори на жизнената среда.

2. Извършване на независима, компетентна и прозрачна инспекционна дейност при спазване на утвърдени стандартни оперативни процедури, ръководства или указания.

3. Провеждане на системен, в съответствие със законодателството и препоръките на ЕС мониторинг и оценка на факторите на жизнената среда, с оглед предотвратяване на възможните рискове за здравето на населението.

4. Изпълнение на дейностите по национални и регионални програми, и политики за ограничаване на заболеваемостта и смъртността от социално-значими заболявания, свързани с влиянието на поведенческите фактори на риска (тютюнопушене, нездравословно хранене, злоупотреба с алкохол, ниска двигателна активност и др.) и факторите в околната среда върху здравето на населението в областта.

5. Анализиране на демографските показатели и оценка на здравното състояние на населението, на факторите на риска в жизнената среда и в начина на живот на регионално ниво, с оглед разработване и реализиране на регионални профилактични и промотивни дейности.

6. Повишаване на информираността на населението за основните предпоставки за здравословен начин на живот.

7. Провеждане на системни дейности за подготовката и повишаването на квалификацията на служителите относно прилагане на нормативната уредба, свързана със здравния контрол, профилактиката на болестите и промоция на здравето.

8. Предоставяне на своевременна и достоверна информация на обществеността за резултатите от провеждания държавен здравен контрол и дейностите по профилактика на болестите и промоция на здравето.

9. Осъществяване на ефективна координация и взаимодействие с другите регионални структури на държавната власт, с националните центрове по проблемите на обществуеното здраве, неправителствени организации и МЗ при изпълнение на дейностите по държавния здравен контрол, профилактика на болестите и промоция на здравето.

10. Подобряване на ефективността на действащите на регионално ниво съвети по определени здравни проблеми.

ДЕЙНОСТ НА ОТДЕЛ „ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ”

ДЕЙНОСТ ПО ПРЕДВАРИТЕЛЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

Дейността по предварителния здравен контрол се осъществява от служителите в отдел „Държавен здравен контрол” (ДЗК), които са членове на постоянния състав на Експертния съвет (ЕС) по здравно-техническа експертиза в РЗИ – Велико Търново. Във връзка с изискването на ЗУТ за участие на представители на РЗИ в Експертните съвети по устройство на територията (ЕСУТ) към общините, в същите участваха служители от отдел ДЗК, определяни за всеки конкретен случай, съобразно своята компетентност.

През 2021 г. са осъществени: **14 заседания** на **ЕСУТ** към общините и областта, на които са разгледани общо **107 проектни документации**. Осъществено е участие на служители в **9** Експертни съвети (ЕС) на други ведомства: в 1 заседание на експертния екологичен съвет към РИОСВ и в 8 заседания на Комисията за промяна предназначението на земеделски земи за неземеделски нужди към Областна дирекция „Земеделие” (разгледани общо 46 проектни документации).

Проведени са **30 заседания** на Експертния съвет по здравно-техническа експертиза в инспекцията, на които са разгледани **61 проектни документации**, като всички разгледани документации са съгласувани. Изготвени са общо **46 становища,** свързани с процедурите по преценка необходимостта от изготвяне на екологична оценка или оценка на въздействието върху околната среда (на 43 документации) и с консултации по обхват, съдържание и качество на доклади по ОВОС (на 3 документации).

През 2021 г. няма издадени становища за въвеждане на обекти в експлоатация**,** както и през предходните три години, а служители от отдела са участвали в **22 държавни приемателни комисии.**

Извършени са **198 проверки** във връзка с регистрация на обекти по ЗЗ и са издадени 3 предписания.

Броят на вписаните обекти с обществено предназначение в публичния регистър за 2021 г. е почти същия, както и през предходната година – 145 за 2021 г. срещу 140 през 2020 г.

СИСТЕМАТИЧЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

През отчетния период **контролната дейност в обектите с обществено предназначение** беше съобразена с указанията на МЗ за провеждане на ефективен здравен контрол по прилагане на законодателството на ЕС и на националното законодателство за обекти с обществено предназначение, за продукти, стоки и дейности със значение за здравето на човека и за фактори на жизнената среда. В началото на отчетния период броят на контролираните обекти от

отдел ДЗК е **2 674.** След осъщественото движение през годината (откриване на нови и закриване на съществуващи обекти), броят на контролираните от отдела обекти **в края на 2021 г. е 2 832.**

През 2021 г. от отдел ДЗК са извършени **4 101** проверки в обекти с обществено предназначение, при **план 3 653** и **1 128 проверки** във връзка с контрола върху продукти и стоки, и дейности със значение за здравето**.**

Средната кратност на проверките в един обект е 1,53 при план – 1,37.

Издадени са **252 предписания**, срещу 286 за 2020 г.; съставени са **34** акта, спрямо 28 за 2020 г. Издадените **наказателни постановления** са повече в сравнение с 2020 г. – съответно 32 срещу 17, като средната стойност на едно постановление също е по-малка – съответно 446,43 лв. срещу 1 105 лв.

Броят на издадените по предложение на служители в отдела **заповеди за спиране експлоатацията на обекти или части от тях, на дейности и на реализацията на продукти и стоки е 51**, по-голям в сравнение с 2020 г. – 23.

От инспекторите в отдела са извършени 3 **планови** и 2 **извънпланови** тематични проверки.

СИСТЕМАТИЧЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ НА ОБЕКТИ С ОБЩЕСТВЕНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ, СТОКИ, ДЕЙНОСТИ СЪС ЗНАЧЕНИЕ ЗА ЗДРАВЕТО НА ЧОВЕКА И ФАКТОРИ НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА

1. Контрол и мониторинг на води

1.1. Питейни води

Контролът върху обектите за питейно-битово водоснабдяване през 2021 г. е осъществен, съгласно дадените указания от МЗ за планиране на дейността и годишния план на инспекцията, като са взети предвид и някои специфични регионални проблеми.

Актуализирани, съвместно с „ВиК Йовковци”, община Стражица и ръководствата на 5 фирми, експлоатиращи ведомствени водоснабдителни системи, и са съгласувани са 7 мониторингови програми. Извършени са съвместни проверки с водоснабдителните организации на всички централни и ведомствени водоизточници, и водоснабдителни съоръжения относно качеството на обеззаразяване на водата, състоянието на санитарно-охранителните зони и поддържането на съоръженията. В края на всяко тримесечие са извършени проверки за изпълнение на графиците за собствен мониторинг на питейните води на „ВиК Йовковци” ООД.

В област Велико Търново за централно питейно-битово водоснабдяване се използват **259 водоизточника**, от които най-важно значение има язовир „Йовковци”. Мониторингът на питейните води е осъществен, съгласно изискванията на Наредба №9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели и съгласуваните мониторингови програми с водоснабдителните организации. Пробовземането е извършено от инспекторите в отдела и

служител от дирекция „Лабораторни изследвания”, в съответствие с утвърдените от директора на РЗИ графици за пробонабиране по райони (по лъчове по населени места).

Контролът върху изпълнението на плановите показатели по мониторинга на водите за питейно-битови цели се осъществява посредством програмен продукт за обработка на протоколите от изследването на води.

През 2021 г. е проведен мониторинг на **питейно-битови води от водопроводната мрежа на населените места** от **380 пункта**. От тях са взети 195 проби за изследване на показателите от група А, от които 160 или 82,05% отговарят на Наредба №9/2001 г. и 51 проби за изследване на показателите от група Б, от които 29 (56,86 %) са без отклонения по изследваните показатели.

Извършени са 6 232 изследвания по химични и органолептични показатели, от които 6 168 или **98,91% отговарят на изискванията** на Наредба №9/2001 г. Относителният дял на неотговарящите изследвания е 1,09%. Установените отклонения по показатели с безусловно здравно значение са предимно за съдържание на нитрати.

Отклонения по показатели с индикаторно значение са установени в **12 населени места,** както следва: обща твърдост (с. Каранци), калций (с. Стрелец, с. Лозен, с. Каранци, с. Паисий, с. Н. Върбовка и гр. Сухиндол), магнезий (Иванча, Александрово) и мътност (с. Коевци, с.Петковци, с. Големани, с. Теменуга).

Броят на изследванията на водата от водопроводната мрежа на населените места по **микробиологични показатели**, извършени по държавния здравен контрол през 2021 г. е **772,** от които **758** или **98,19% отговарят на Наредба №9**. От това следва, че нестандартността на водата за питейно-битови нужди през отчетната година е 4,20% и е под границите на препоръчителната стойност на СЗО – до 5%. Отклонения по показателя с индикаторно значение коли форми са установени във водата от водопроводната мрежа на 6 населени места (Петковци, Райковци, Водно, Теменуга, Марян и Христовци). Отклонения по показателя с безусловно значение Ешерихия коли е установено в пробите от 5 населени места (Петковци, Райковци, Водно, Теменуга и Ст. Стамболово), а по показател Ентерококи – в 1 населено място (Ст. Стамболово). Взетите контролни водни проби са стандартни по микробиологични показатели.

През отчетната година е проведен учестен контрол върху населените места с режимно водоподаване, за което в РЗИ постъпва два пъти месечно информация от ВиК „Йовковци” ООД – Велико Търново.

Осъществен е контрол и на водата от водопроводната мрежа на **5 от 9-те ведомствени водоснабдителни системи за питейно-битови цели** в областта, включващи **12 водоизточника**, с изключение на „Домат“ АД и „Болкан Фроузен Фуудс“ ООД, с. Джулюница, община Лясковец поради нефункциониране на предприятията, и на „Зорница Кесарево“ ООД, с. Кесарево, община Стражица, поради временно водоснабдяване на предприятието от зона Йовковци. Не е осъществено пробонабиране и от ПГСС „Боруш“, с. Крушето поради преустановяване на учебните занятия в учебната база в с. Крушето. Всички извършени изследвания по химични и органолептични показатели (273

изследвания) отговарят на изискванията на Наредба №9, а от изследванията по микробиологични показатели (34), 27 (79,41%) отговарят на нормите. Отклоненията са по показагели Ешерихия коли и колиформи.

През отчетния период са изследвани 12 броя проби води от **местни обществени водоизточници** по химични и органолептични показатели – общо 96 изследвания, от които 94 или 97,92% отговарят на изискванията на Санитарно-технически норми и правила за водоснабдяване на населените места и промишлеността с питейна вода. Изследванията по микробиологични показатели са 14, от които 4 или 28,57% отговарят на изискванията. Установените отклонения са съответно по показатели нитрати и коли титър.

Изследвани с **10 проби води** по микробиологични показатели от 4 минерални водоизточника (в с. Овча могила, гр. Полски Тръмбеш, гр. Свищов и с. Вонеща вода). Всички извършени изследвания (70) по микробиологични показатели отговарят на изискванията на Наредба №14 на МЗ за курортните ресурси, курортните местности и курортите.

Съдържанието на нитрати в питейните води е един от приоритетните регионални проблеми, към който е насочена дейността на инспекцията, тъй като над 1/3 от жителите на област Велико Търново консумират вода от подземни водоизточници.

В началото на 2021 г. чрез писма до кметовете и общопрактикуващите лекари в 21-те селища, получаващи питейна вода с наднормено съдържание на нитрати, населението беше информирано за здравния риск от консумацията на питейна вода с отклонения по показателя нитрати през 2020 г. На мониторинг подлежаха и 15 селища, получаващи питейна вода от водоизточници, застрашени от замърсяване – със съдържание на нитрати над 35 мг/л.

Обобщената информация за резултатите от проведения през 2020 г. мониторинг относно съдържанието на **нитрати в питейните води** – показател с безусловно здравно значение, по който са установени трайни отклонения в питейните води на населени места от област Велико Търново беше изпратена на водоснабдителната фирма за сведение и за предприемане на мерки за отстраняване на несъответствията с нормативните изисквания и решаване на проблемите, свързани с качеството на питейните води.

Анализът на данните от мониторинга на питейните води в края на 2021 г. показва следното:

- Системни и трайни отклонения по показател нитрати (над 50 мг/л) са установени в питейната вода на 20 селища от областта, водоснабдявани от 20 малки зони на водоснабдяване, преобладаващата част от които (16 броя) са категория 1 – в тях се добива и разпределя вода с актуален обем от 10 до 100 м^3/24 часа (Никюп, Патреш, П. Сеновец, Иванча, Каранци, Орловец, Ст. Стамболово, Алеково, Александрово, Г. Студена, Деляновци, Сората, Х. Димитрово, Червена, Камен, Лозен, Виноград), а 4 броя са категория 2 – в тях се добива и разпределя вода с актуален обем от 100 до 400

м^3/24 часа (Овча могила, Ореш, Козловец и Сухиндол). Замърсена с нитрати вода пият 5,04 (11 580 души) от жителите на областта. Спрямо предходните години относителният дял на населението от областта, консумиращо замърсена с нитрати вода се увеличава. Населението на едно селище от областта – с. Каранци пие вода със средногодишно съдържание на нитрати над 100 мг/л.

- Застрашени от замърсяване с нитрати (между 35 и 50 мг/л) са питейните води в 24 селища, с население 10 821 души (4,71% от населението на областта – спрямо 4,27% за 2020 г.), които се снабдяват с питейна вода от 19 малки зони на водоснабдяване: 1 зона е най-малката категория 4 с актуален обем добивана вода за 24 часа под 10 м^3 (Д. Шивачево); 16 броя от зоните са категория 1 – в тях се добива и разпределя вода с актуален обем от 10 до 100 м^3/24 часа за 18 населени места (Г. Д. Тръмбеш, Паисий, Стрелец, Недан, Бутово, Г. Липница, Д. Липница, Дъскот, Сломер, Батак, Вързулица, Обединение, Орловец, Страхилово, Морава, Николаево, Асеново и Коевци), а 2 броя са категория 2 – в тях се добива и разпределя вода с актуален обем от 100 до 400 м^3/24 часа за 6 населени места (Г. Сеновец, Г. Г. Тръмбеш, Ц. Извор, Сушица, Димча и Върбовка).

През 2021 г. във връзка с контрола по качеството на питейните води в областта са предприети следните административно-наказателни мерки:

- издадени са общо 8 предписания, от които: 5 бр. до управителя на „ВиК Йовковци“ ООД – за извършване на ремонтни дейности на водоснабдителните съоръжения в Павликени, Г. Студена, Козловец и Ореш (4 предписания) и за провеждане на необходимите мероприятия за осигуряване качества на питейната вода от зона на водоснабдяване Палици, отговаряща на Наредба №9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели за с. Петковци (1 предписнаие); 1 бр. до кмета на Община Стражица за осигуряване качества на питейната вода за с. Теменуга, отговаряща по микробиологични показатели на Наредба №9 и по 1 бр. до управителите на „Биляна“ ООД и „Родопа – Горна Оряховица 96“ ЕООД за провеждане на необходимите мероприятия за осигуряване качества на питейната вода от ведомствените водоснабдителни системи, отговаряща по микробиологични показатели на Наредба №9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

По данни на ВиК дружествата в област Велико Търново и съгласно предоставените справки през отчетната година, графиците за собствен мониторинг са изпълнени, в съответствие със съгласуваните от РЗИ – Велико Търново мониторингови програми.

През отчетния период са изготвени тримесечни доклади за изпълнение на мониторинга на питейните води в област Велико Търново, които са публикувани на интернет страницата на инспекцията, в съответната рубрика.

1.2. Повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване

Мониторингът на повърхностните води от язовир „Йовковци" се осъществява, съгласно Програмата за контролен мониторинг на повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване на Басейнова дирекция Дунавски район (БДДР) за 2021 г. Програмата е изготвена и се реализира в изпълнение на задълженията на компетентните органи, определени в Наредба №12 на МОСВ, МЗ и МРРБ от 18.06.2002 г. за качествените изисквания към повърхностни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване (обн., ДВ бр. 63/2002 г.).

През отчетния период от РЗИ – Велико Търново са взети 16 проби от утвърдените 4 пункта за пробовземане от язовирното езеро, които са изследвани в акредитираната лаборатория на инспекцията по микробиологични показатели, съгласно определения в Програмата на БДДР график. Всички извършени изследвания по микробиологични показатели **отговарят** на препоръчителните стойности на категория А2 на Наредба №12/2002 г.

2. Води за къпане

2.1. Открити водни площи

Във връзка с летния сезон на 2021 г. до всички общини е изпратено напомнително писмо за определяне на нови зони за къпане и своевременно информиране на РЗИ при наличието на такива, съгласно изискванията на Наредба №5 за управление качеството на водите за къпане от 2008 г. От получената обратна информация е установено, че в нито една от 10-те общини на областта няма утвърдени зони за къпане. За всички водни площи, за които не са изпълнени изискванията на Наредбата за водно-спасителната дейност и обезопасяването на водните площи, са издадени заповеди от кметовете на съответните общини за изрична забрана на къпането в тях, копия от които са представени в РЗИ – Велико Търново.

По преценка на инспекцията бяха взети еднократно през сезона за къпане общо 7 проби от речните води на традиционно използвани от населението зони за къпане в община Велико Търново (6 места по поречието на реките Янтра, Росица и Веселина) и община Свищов (по поречието на р. Дунав). От анализираните проби, 4 отговарят по микробиологични показатели на изискванията към качеството на водите за къпане.

2.2. Плувни басейни

И през 2021 г. продължи да се осъществява системен и взискателен контрол върху функциониращите **61** открити и **22** закрити плувни басейна на територията на областта. Във връзка с извънредната епидемична обстановка за COVID-19 текущо през годината тези обекти не функционираха.

Преди началото на сезона за къпане бяха проверени всички открити басейни и взети проби от водата за микробиологичен и химичен анализ. Освен това обектите, намиращи се на територията на община Велико Търново, бяха проверени и от комисия, включваща представители на общината, РПУ, БЧК и РЗИ.

През отчетния период са извършени общо **755** изследвания по микробиологични показатели, от които **само 10** са с отклонения или **745 (98,68%)** отговарят на изискванията на Инструкция №34. По химични показатели са извършени **1 359** изследвания, от които **1320 (97,13%)** са стандартни.

През годината във връзка с контрола по качеството на водите от плувните басейни в областта са извършени общо **204 проверки**, издадени са **85 предписания** и **6 заповеди**, с които **временно е спряна експлоатацията** на обекти до отстраняване на пропуски, установени в хода на систематичния здравен контрол.

3. Контрол върху бутилирани води

На територията на област Велико Търново няма обекти за производство на бутилирана трапезна вода.

През отчетния период всички извършени **105 изследвания по микробиологични показатели** отговарят на Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни нужди. По **химични показатели** са извършени **135 изследвания,** които са стандартни. Във връзка с контрола на бутилираните води са извършени и 9 проверки в обекти от търговската мрежа на областта, при които не са установени нарушения.

4. Контрол върху козметичните продукти

Дейността по контрола върху козметичните продукти е осъществена в хода на систематичния здравен контрол на обектите за съхраняване и търговия с козметични продукти и предприятията за производство на козметични продукти, включени в публичния регистър на обектите с обществено предназначение, контролирани от РЗИ – Велико Търново.

През 2021 г. са извършени **291 проверки** за спазване на изискванията към козметични продукти, посочени в действащите нормативните документи. В публичния регистър на обектите с обществено предназначение са вписани 6 предприятия за производство на козметични продукти, които са проверени в хода на текущия здравен контрол, като 2 от тях бяха обхванати с двукратни проверки. Не са установени нарушения на БДС EN ISO 22716:2007, коригирана версия от 2008-05-15 „Козметични продукти. Добра производствена практика (GMP). Указания относно добрата производствена практика“.

През отчетния период са проведени лабораторни изпитвания на 31 бр. проби (кремове, емулсии, лосиони, гелове и масла за кожата, тоалетни сапуни, сапун-дезодоранти, продукти за външна интимна хигиена, дезодоранти и противопотни продукти, продукти за хигиена на устната кухина и косата, продукти за гримиране на деца в т.ч. и в

комплекти за игра и др.), при които не са установени отклонения от нормативните изисквания по изследваните показатели (определени химични показатели, за които инспекцията има акредитирана методика и микробиологични показатели).

В хода на проведения текущ здравен контрол, за установени нарушения по отношение на етикетирането на козметични продукти са издадени 2 предписания за спиране на реализацията на продукти и стоки със значение за здравето на човека.

5. Контрол по писма от Министерството на здравеопазването относно получени нотификации по системата GRAS-RAPEX за опасни стоки, открити на територията на Европейския съюз

През 2021 г. не са постъпвали писма от Министерство на здравеопазването за получени нотификации по Системата на Съюза за бърз обмен на информация (**GRAS--RAPEX**).

6. Контрол на химични вещества и смеси

През отчетния период във връзка с контрола на химични вещества и смеси, в т.ч. и биоциди са извършени общо 274 проверки – 146 проверки на производители, вносители, дистрибутори и потребители надолу по веригата на доставки и 128 проверки – в хода на систематичния здравен контрол в ООП.

На територията на област Велико Търново са проверени 6 предприятия за производство на биоциди и детергенти, едното от които фигурира в списъка по чл. 95 от Регламент (ЕС) №528/20121, вносител на детергенти и 2-ма потребители надолу поверигата. Проверено е 1 предприятие за производство на биоциди и детергенти в рамките на насочения здравен контрол.

В хода на текущите инспекции при извършването на систематичния здравен контрол, са установени 46 несъответствия по отношение на: етикетиране, вкл. и задължителните изисквания в етикетирането на детергент, липса на информационен фиш за съставките на детергент, опаковане, информационен лист за безопасност, липса на номер на издадено разрешение, определено за биоцид от компетентния орган, за отстраняването на които са дадени са указания на икономическите оператори за привеждането на опасните стоки, в съответствие с изискванията на ЗЗВВХВС, подзаконовите нормативни документи и приложимите Регламенти на ЕС. От страна на икономическите оператори са предприети коригиращи доброволни мерки по отстраняване на констатираните несъответствия, за които своевременнно е уведомена РЗИ – Велико Търново.

За констатирани нарушения са издадени 2 предписания на потребители надолу по веригата за констатирано нарушение по отношение употребата на биоциди, при спазване на условието на разрешение, предоставено от

компетентния орган. В информационната и комуникационна система за надзор на пазара (ICSMS) са създадени досиета на 15 биоциди и химични смеси.

През отчетната година (16.06 – 18.06.2021 г.) служители от отдел ДЗК взеха участие в обучение на тема „Практики при провеждането на държавен здравен контрол върху класифициране, опаковане и етикетиране на химични вещества и смеси, текущ контрол върху предоставянето и употребата на биоциди. Онлайн продажба на биоциди - проблеми и предизвикателства. Използването на ICSMS на ЕК за подобряване сътрудничеството между органите, която им позволява да обменят информация и опит, да провеждат съвместни действия и да координират дейностите си.“, като представиха презентация относно извършване на насочен здравен контрол върху производството и пускането на пазара на активно вещество етанол в биоциди от главна група 1 Дезинфектанти, свързани със спазване изискванията на Регламент (ЕС) №528/2012 и Закона за защита от вредното въздействие на химични вещества и смеси.

В изпълнение на Заповед №РД-01-14/12.01.2021 г. на министъра на здравеопазването относно мониторинга на нивата на радиоактивност в околната среда за целите на оценка на облъчване на населението и Програмата за радиационен мониторинг на потребителските стоки от представители на ОДБХ – Велико Търново е взета 1 бр. проба Троен суперфосфат в опаковка от 5 кг, произведена от „Агрополихим“ АД, опакована от „Тера лайф“ ЕООД, гр. Пловдив и изпратена за лабораторен анализ за наличие на К-40, U-238, К-235 и Th-232 в РЗИ – Русе (отдел „Радиационен контрол“).

7. Контрол на обекти с излъчващи съоръжения (източници на ЕМП)

В Регистъра на обектите с обществено предназначение, поддържан от РЗИ – Велико Търново, към 15.12.2021 г. са вписани общо **341 обекта** – източници на нейонизирани лъчения, в т.ч. 10 нови базови станции (БС), разпределени според оператора, както следва: **1** БС на „БТК“ АД, **2** БС на „Теленор България“ ЕАД и **7** БС на „А1 България“ ЕАД. Всички вписани в Регистъра базови станции са преминали през етапите на съгласуване и контрол, което е удостоверено с приложените към уведомленията за откриване на обекти с обществено предназначение документи.

Съгласно плана за мониторинг на електро-магнитни полета (ЕМП) през 2022 г. са извършени:

- 15 контролни измервания на обекти, източници на нейонизиращи лъчения, разположени в близост до детски, учебни и лечебни заведения, които попадат или са разположени по границите на хигиенно-защитната зона;

- 15 измервания в околната среда на 10% от всички обекти, източници на нейонизиращи лъчения, разположени на територия с голяма концентрация на население и жилищни сгради (централна градска част и жилищни комплекси) в големите градове на територията на областта.

Мониторингът, включващ измерване на контролирания параметър (плътност на енергийния поток) е извършен с цел установяване съответствието на нивата на електромагнитните полета с действащите норми и изисквания, съгласно Наредба №9 от 1991 г. на МЗ и МОСВ за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти. Всички измервания са извършени, съгласно „Методика за измерване и оценка на електромагнитното поле в населената околност на предавателни антени към системи за мобилни връзки" с преносим уред за измерване на ЕМП, модел SMP, притежаващ сертификат от калибриране №13/00806.

През 2021 г. в РЗИ – Велико Търново е постъпил 1 сигнал от експлоатацията на БС на „Теленор България" ЕАД в с. Българско Сливово, община Свищов. Извършените контролни измервания потвърждават заключението, че експлоатацията на измерваната БС не създава риск за населението в района, както и за обслужващия персонал.

От Органа за контрол от вид А в РЗИ – Велико Търново са извършени измервания на моментната и средната стойност на интензитета на електрическото поле, както и плътността на мощност на електромагнитното поле в 106 пункта. Във всички пунктове на измерване, осъществени в двете контролни групи са отчетени стойности, многократно **по-ниски** от пределно допустимото ниво на ЕМП. По тази причина не са организирани повторни измервания и не са предприемани принудителни административни мерки.

През отчетната 2021 г. в РЗИ – Велико Търново е извършена оценка на съответствието на 15 инвестиционни проекта за нови и за преустройство на действащи БС. Разпределението по възложители е, както следва: 11 на „Теленор България" ЕАД и 4 на „А1 България" АД. За всички разгледани проектни документации са издадени здравни заключения за оценка на съответствието със здравните норми и изисквания.

За поредна година представители на РЗИ – Велико Търново не са участвали в Държавни приемателни комисии за въвеждане в експлоатация на обекти, източници на нейонизиращи лъчения.

Доклад със съответните таблици за резултатите от мониторинга и контрола на нейонизиращи лъчения, като фактор на жизнената среда и на обектите, източници на нейонизирани лъчения, извършен от РЗИ – Велико Търново през 2021 г. е предоставен в МЗ и в НЦОЗА, в указания срок.

8. Дейност, свързана с анкетиране на жалби

През 2021 г. е извършена значителна по обем дейност във връзка с анкетирането на жалби. Постъпили са **147 жалби**, от които 36 са по проблеми извън компетентността на РЗИ и са пренасочени за решаване към други ведомства. От анкетираните **111** жалби – 2 са за нарушаване на забраната за тютюнопушене на закрити обществени места, а 109 – по други проблеми от компетентността на отдел ДЗК (неспазване на въведените противоепидемични мерки за COVID -

19 – **67** сигнала, лоша текуща хигиена в обекти с обществено предназначение, шум в населените места от различни източници, лоши органолептични показатели и примеси във водата от водопроводната мрежа в отделни населени места и др.). По-голямата част от анкетираните жалби и сигнали (100) са неоснователни, а 9 от тях са основателни и решени в срок. По всички постъпили жалби и сигнали от компетентността на отдела са извършени проверки, много често с други институции (ОД на МВР – Велико Търново, общински администрации, ОДБХ – Велико Търново и др.) и изготвени отговори в регламентирания срок.

През отчетния период са извършени 6 проверки с измерване на шум от служители на дирекция „Лабораторни изследвания“, по постъпили сигнали за нарушаване на разпоредбите на Закона за защита от шума в околната среда опзване на акустичния комфорт на населението, при които от направените 9 измервания, 2 не отговаряха на нормите.

9. Контрол във връзка с чл. 56 от Закона за здравето (ЗЗ)

През 2021 г. от отдел ДЗК беше осъществен контрол по спазване на разпоредбите на ЗЗ за забрана на тютюнопушенето в закритите обществени места, в това число и обекти за хранене и развлечение и транспортни средства за обществен превоз. Извършени са общо 1 178 проверки (вкл. и с органите на ОД на МВР – Велико Търново) в обекти с обществено предназначение и обекти за хранене и развлечение за спазване на чл. 56 от ЗЗ и са издадени 29 предписания за отстраняване на констатирани нарушения.

При осъществяването на контрола върху забраната на тютюнопушенето и анкетирането на жалбите се срещат редица трудности, но повечето от тях се дължат на високата обществена търпимост към тютюнопушенето.

10. Контрол на службите по трудова медицина регистрирани на територията на област Велико Търново

През отчетната година на територията на област Велико Търново има регистрирани **16** служби по трудова медицина (СТМ) и **4** офиси на СТМ, регистрирани на територията на други области, съгласно направената справка за регистрираните СТМ в електронния регистър на СТМ в страната, публикуван в раздел „Регистри“ на интернет страницата на МЗ.

По време на текущия контрол на СТМ е установено, че 1 СТМ не извършва дейност и предстои заличаване на същата. За 2021 г. са извършени общо **19 проверки** на дейността на СТМ, при които не са констатирани нарушения по спазване на изискванията на Наредба №3 за условията и реда за осъществяване на дейността на службите по трудова медицина.

11. Дейност по Национален план за действия за намаляване на въздействието на облъчване от радон 2018 - 2022 г.

Поради ограниченията, наложени във връзка с обявената извънредна епидемична обстановка за COVID-19 не са организирани дейности по Националния план за действия за намаляване на въздействието на облъчване от радон 2018 – 2022 г. По случай Европейския ден на радона – 07.11.2021 г. на официалния сайт на РЗИ – Велико Търново е публикувана информация за радона и брошура, предоставени от НЦРРЗ.

С утвърдените за 2021 г. средства, в размер на 1050,00 лева, съгласно план-сметката са отпечатани информационни материали за популяризиране на Националния план и подобряване на обществената осведоменост по проблема.

През отчетния период от отдел ДЗК бяха изпълнени редица допълнителни задачи, възложени от МЗ, в т. ч. и във връзка с извънредната епидемична обстановка за COVID-19:

- В МЗ са представени справки и информации относно: доклад за резултатите от извършените проверки по сертификацията на обектите в гр. Елена относно изпълнение изискванията на Наредба №04-14/2019 г. за условията и реда за сертифициране на „Балнеолечебен (медикъл СПА) център“, „СПА център“, „Уелнес център“ и „Таласотерапевтичен център“ (изх. №03-907-2/26.08.2021 г.); преустановяване дейността на обект за производство на бутилирана трапезна вода „Белисима“ в гр. Велико Търново до края на 2021 г.; резултатите от тематична проверка на обществените перални на територията на област Велико Търново за спазване на изискванията на Наредба № 12 за здравните изисквания към обществените перални от 16.11.2018 г., със съответното приложение (изх. №03-759/23.06.2021 г.); резултатите от извършената през 2020 г. планова тематична проверка, относно осъществения контрол върху пуснатите на пазара течности за чистачки и течности за размразяване на предни стъкла по отношение съдържанието на метанол (изх. №043-15/06.01.2021 г.); първоначална информация, към 10.09.2021 г., относно готовността на учебните заведения на територията на Великотърновска област за началото на учебната 2021/2022 г. (изх. №03-1055/10.09.2021 г.); данни в Excel формат за Регистъра на обектите с обществено предназначение, контролирани от РЗИ – Велико Търново (изх. №03-190-1/17.02.2021 г.) и др.;
- Във връзка с извънредната епидемична обстановка за COVID-19 през цялата отчетна година дейността на отдел ДЗК беше насочена приоритетно към осъществяване на: проверки по спазване на въведените със заповедите на министъра на здравеопазването противоепидемични мерки в обекти с обществено предназначение и в обекти, предоставящи услуги за населението, самостоятелно и съвместно с други компетентни институции (ОД МВР, ОД по БХ, общински администрации); провеждане на епидемиологични проучвания на потвърдени случаи за COVID-19,

издаване на предписания за домашна изолация и задължителна карантина на близките контактни лица, връчване на предписания и проверки по спазване на задължителната карантина; имунизационната кампания срещу COVID-19 в областта; обработване и регистриране в деловодната система на предписания и документи и др.

ДЕЙНОСТ НА ОТДЕЛ „ПРОФИЛАКТИКА НА БОЛЕСТИТЕ И ПРОМОЦИЯ НА ЗДРАВЕТО”

НАБЛЮДЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ЗДРАВНОТО СЪСТОЯНИЕ НА НАСЕЛЕНИЕТО И ФАКТОРИТЕ НА РИСКА В ЖИЗНЕНАТА СРЕДА И НАЧИНА НА ЖИВОТ

ЗДРАВОСЛОВНО СЪСТОЯНИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

Здравословното състояние на децата и учениците за 2020 година беше анализирано на базата на подадените от медицинските специалисти от здравните кабинети обобщени данни за резултатите от профилактичните прегледи (извършени от ОПЛ) на обслужваните от тях деца и ученици. Анализите са предоставени на Областна администрация, общински администрации, Регионално управление на образованието – Велико Търново за информация и предприемане на съответни мерки. В срок са изпратени в МЗ и НЦОЗА.

Анализите за здравословното състояние на децата и учениците от област Велико Търново за 2020 г. са публикувани на официалната страница на РЗИ – Велико Търново, в съответната рубрика.

МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА НА КАЧЕСТВОТО НА АТМОСФЕРНИЯ ВЪЗДУХ

На базата на предоставените от РИОСВ – Велико Търново данни е изготвен обобщен годишен доклад с анализ и оценка на качеството на атмосферния въздух за 2020 г. в трите наблюдавани населени места на територията на областта – Велико Търново, Горна Оряховица и Свищов. Докладът за качеството на атмосферния въздух е изпратен в указания срок в МЗ и е публикуван на официалната интернет страницата на РЗИ – Велико Търново.

На кметовете на мониторираните общини – Велико Търново, Горна Оряховица и Свищов са предоставени информации за атмосферното замърсяване в съответните градове, за обсъждане, приемане и включване в различни общински програми за подобряване качеството на атмосферния въздух.

МОНИТОРИНГ НА ТРАНСПОРТНИЯ ШУМ

През 2021 г. РЗИ – Велико Търново извърши мониторинг, анализ и оценка на шумовото натоварване, причинено от основния източник на шум в урбанизираната среда – **автомобилният транспорт**, в три населени места в областта – Велико Търново, Горна Оряховица и Свищов.

В МЗ е изпратен годишен доклад за шумовото натоварване в наблюдаваните населени места на област Велико Търново, на базата на проведения през 2021 г. мониторинг, със съответните приложения и протоколи за контрол на шум. Докладът е публикуван на интернет страницата на инспекцията в рубриката „Документи“ (подрубрика „Доклади“). До общинските администрации на трите наблюдавани градове в областта (Велико Търново, Горна Оряховица и Свищов) са изпратени съответни годишни доклади за шумовото натоварване, въз основа на които да планират и реализират дейности за снижаване на шума в районите с най-неблагоприятни характеристики и оптимизиране на акустичната обстановка.

През отчетната година, по искане на РЗИ – Велико Търново, от общините в областта с население над 5000 еквивалент жители (5 общини), невключени в мониторинга на шумовото натоварване от автомобилния транспорт, са предоставени информации относно изпълнените през 2020 г. мерки, предвидени в Плановете за действие за управление, предотвратяване и намаляване на шума в околната среда.

ХРАНЕНЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ

През 2021 г., е извършен мониторинг на организираното хранене на децата в детските ясли и детските градини в областта и контрол по спазване на нормативните изисквания.

Храненето на децата от 0 до 7-годишна възраст е анализирано на базата на предоставяните ежемесечно продуктови набори за консумираните от децата храни от 6 детски ясли (100%) и 10 детски градини в областта (по една детска градина от община). Годишният анализ на храненето на децата в организираните колективи на територията на област Велико Търново е публикуван на официалната страница на РЗИ – Велико Търново. За всяка от десетте общини беше изготвен анализ за организираното хранене на децата в общината и изпратен до кмета на съответната община за сведение и придприемане на мерки.

През 2021 г. са извършени: 14 проверки (при план 10) на детски ясли и 10 проверки на детски кухни (при план 8 проверки) по спазване изискванията на Наредба №2/2013 г. за здравословно хранене на децата на възраст от 0 до 3 години в детските заведения и детските кухни; 57 проверки (при план 40) на детски градини за спазване на изискванията на Наредба №6/2011 г. за здравословно хранене на децата на възраст от 3 до 7 години в детски заведения. Издадени са: 1 предписание за отстраняване на допуснати несъответствия с Наредба №2/2013 г. за здравословно

хранене на децата на възраст от 0 до 3 години в детските заведения и детските кухни и 4 предписания по Наредба №6/2011 г., които са изпълнени.

През отчетния период са извършени общо 88 проверки (при план 55 проверки) по спазване на изискванията на Наредба №37/2009 г. в: ученически столове (32 проверки); ученически бюфети и автомати за закуски и напитки (50 проверки, издадено е 1 предписание) на територията на училищата в областта и „зелени" училища (6 проверки, издадени са 3 предписания).

СЕДМИЧНИ УЧЕБНИ РАЗПИСАНИЯ

През 2021 г. са оценени седмичните учебни разписания на задължителните и избираеми часове на всички подлежащи на оценка 83 училища в област Велико Търново. За посочения период са извършени 181 оценки (166 оценки при първо представяне на седмичните разписания и 16 оценки при повторно представяне на разписание за съгласуване, поради настъпили промени на вече съгласувано седмично разписание). Издадени са 4 предписания за представяне на седмичните разписания в регламентирания от наредбата срок. След извършените корекции седмичните разписания на всички училища в областта са приведени в съответствие с изискванията на наредбата.

През календарната 2021 г. са извършени две тематични проверки (по една в рамките на всеки учебен срок) за спазване на съгласуваните от РЗИ седмични разписания в общо 23 училища на територията на областта, при които не са констатирани нарушения.

ДЕЙНОСТ ПО ПРОФИЛАКТИЧНИ ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ

През 2021 г., в период на извънредна епидемична обстановка за COVID-19 и произтичащите от нея мерки и ограничения, отдел ПБПЗ осъществи дейности по следните регионални и национални профилактични програми и планове за действие към национални стратегии: Общинска програма „Здрави деца в здрави семейства" – Община Велико Търново, програма за превенция на наркоманиите в Община Велико Търново; Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести 2021 - 2025 г., Национална програма за превенция и контрол на хив и сексуално предавани инфекции в Република България 2021 – 2025 г., Националния план за действие за периода 2022 - 2023 г. във връзка с Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021 – 2030 г.

Осъществени бяха дейности по промоция на здраве и профилактика на болестите, насочени към: ограничаване на поведенческите фактори на риска за хроничните незаразни болести при подрастващите и възрастното население

(тютюнопушене, ниска физическа активност, нездравословни хранителни навици, консумация на алкохол, наднормено тегло и затлъстяване, повишено кръвно налягане); превенция на ХИВ/СПИН и профилактика на сексуално-преносимите болести, и безрисково сексуално поведение; интегриране на ромската общност на територията на областта.

Реализирани бяха следните по-важни инициативи и дейности: *кампании (2)* за превенция на тютюнопушенето сред младите хора по повод на Световния ден без тютюнопушене – 31 май и Международния ден без тютюнопушене – 21 ноември**;** *кампания* за подкрепа и популяризиране на кърменето, посветена на Световната седмица на кърменето (1 – 7 август); *кампания*, посветена на Седмицата за борба със затлъстяването (ноември); кампания за превенция на употребата на алкохол; *образователна кампания*, посветена на превенцията на пътно-транспортния травматизъм; информационна кампания по повод 4 февруари – Световен ден за борба с рака под мото „Всички наши действия имат значение заедно”; *публикации* на регламента и формулярите за участие в Националния ученически конкурс на тема: „Посланици на здравето” на интернет страницата на РЗИ – Велико Търново, *информационна кампания за безрисково сексуално поведение* по повод Деня на влюбените – 14 февруари във Велико Търново; *публикации на информационни материла* на сайта на инспекцията и в интернет за отбелязване на: Световен ден на здравето – 7 април, Ден за безопасност на движение по пътищата – 29 юни, Международен ден на сестринството – 12 май, Международен ден за съпричастност със засегнатите от ХИВ/СПИН, Международен ден за борба със злоупотребата и нелегалния трафик на наркотични вещества (26 юни); участие в 1 редовно заседание на Общинския съвет по наркотични вещества към Община Велико Търново; *лятна АНТИСПИН кампания* (16.08 - 20.08.2021 г.); *регионална АНТИСПИН кампания* по повод Световния ден за борба със СПИН – 1 декември. Излъчени бяха ТВ и радиопредавания, публикуване на материали в областните всекидневници за дейностите по програмите, разпространение на печатни здравно-образователни и информационни материали.

Оказана беше организационно-методична помощ относно: здравното образование на деца и ученици на медицински специалисти от здравните кабинети в детските заведения; изпълнение на изискванията на нормативните документи за здравословно хранене на децата и учениците в детски заведения и училища; изготвянето на седмични учебни разписания; превенция на COVID-19 сред ученици и възрастни лица в неравностойно положение, с фокус роми (обхванати са медиаторите от Центровете за работа в общността към ЦМДТ „Амалипе” – Велико Търново и здравни медиатори към общините).

Организирана и проведена е среща с 9 здравни медиатора от 7 общини в областта относно провеждането на имунизационната кампания срещу COVID-19 сред лица от общността, на които беше предоставен изготвения информационен матерал „Най-важните въпроси и отговори за ваксините“.

През 2021 г. е оказана консултативна помощ за отказване от тютюнопушене (по телефона) на 10 лица.

На основание Наредба № 3 от 27 април 2000 г. за здравните кабинети в детските заведения и училищата в периода 16 – 20 август 2021 г., беше организиран и проведен (по общини) еднодневен обучителен курс по темите: „Профилактика на гръбначните изкривявания в детска и училищна възраст“ и „Здравословно хранене на децата и учениците“.

През отчетния период началникът на отдел ПБПЗ и един от главните експерти участваха в комисиите за подбор на кандидати, съответно за заемане на длъжността „директор“ на 3 детски ясли на територията на община Велико Търново и длъжността „здравен медиатор“ в Община Велико Търново. Служители от отдела взеха участие в работата на комисиите за избор на здравен медиатор в общините Велико Търново и Лясковец.

Във връзка с изпълнение на План за действие от областната политика по безопасност на движението по пътищата (БДП), по искане на областния управител е изготвена информация за проведените от РЗИ – Велико Търново дейности през 2020 г. (изх. №06-10-1/22.01.2021 г.). На областна администрация е представена информация за проведените от РЗИ – Велико Търново дейности/индикатори по направление „Здравеопазване” през 2020 г. във връзка с попълване на данните в Системата за мониторинг, оценка и контрол на изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 г. (изх. №06-5-1/15.01.2021 г.).

Служители от отдел ПБПЗ взеха активно участие в изготвянето на: Областен план по отношение интеграцията на ромската общност на територията на област Велико Търново; Общински планове (на общините Велико Търново и Лясковец) за действие, равенство, приобщаване и участие на ромите 2021 – 2030 г.; Програма на Община Велико Търново за ранно детско развитие.

През отчетната година служители от отдела участваха и успешно завършиха организираните от ИПА в неприсъствена среда (дистанционно) планирани обучения.

ДЕЙНОСТ ПО ПРИЛАГАНЕ НА МЕРКИТЕ ЗА ОГРАНИЧАВАНЕ НА ПАСИВНОТО ТЮТЮНОПУШЕНЕ И ЗЛОУПОТРЕБАТА С АЛКОХОЛ

През отчетния период отдел ПБПЗ осъществи взискателен контрол по спазване на забраните за тютюнопушене в закритите обществени места и в сградите с обособени работни помещения, и на някои открити обществени места, и злоупотребата с алкохол на територията на областта, както следва:

- Контрол по спазване на чл. 56, ал. 1 и ал. 2, и чл. 56а, т. 2 от ЗЗ в подлежащите на контрол от отдела обекти (закрити обществени места, помещения с обособени работни места и някои открити обществени места) – извършени са

404 проверки (при годишен план 320 проверки), при които не са установени нарушения. Своевременно са проверени постъпилите 6 сигнала от граждани за тютюнопушене в сгради с обособени работни места, при които не установени нарушения.

- **Контрол по спазване на изискванията на чл. 55, ал. 2, т. 1 от ЗЗ** – осъществен е **ежедневен преглед на местния печат** за наличие на пряка и непряка реклама на спиртни напитки – нарушения не са установени.
- **Контрол по спазване на чл. 54, т. 4 и т. 5 от ЗЗ** – извършени са **8 проверки** (при годишен план 6), при които не са установени нарушения на забраната за продажба на алкохолни напитки на спортни прояви и обществени мероприятия, организирани за деца и ученици (чл. 54, т. 4 и т. 5 от Закона за здравето).

Здравните инспектори от отдел ПБПЗ активно участваха в осъществяването на контрол по въведените със заповеди на министъра на здравеопазването противоепидемични мерки в ООП и в обекти, предоставящи услуги за населението, в т. ч. и по постъпили сигнали, като част от проверките са извършени съвместно с ОД на МВР – Велико Търново.

През 2021 г. дейността на отдел ПБПЗ беше насочена приоритетно към: осъществяване на контрол по изпълнение на въведените със заповеди на министъра на здравеопазването противоепидемични мерки; провеждане на епидемиологични проучвания на потвърдени случаи за COVID-19, издаване на предписания за домашна изолация и задължителна карантина на близките контактни лица, връчване на предписания и проверки по спазване на задължителната карантина; организацията и провеждането на имунизационната кампания срещу COVID-19 в областта; изпълнение на поставените от ръководството на инспекцията задачи, свързани с епидемичната обстановка за COVID-19 (подпомагане на дирекция НЗБ в дейността и по ограничаване на разпространението на COVID-19 на територията на областта и др.); обработване и регистриране в деловодната система на предписания и документи. Служители от отдел ПБПЗ отговаряха на постъпили запитвания и сигнали от граждани, организации и др. Служител от отдела поддържа профила на инспекцията във фейсбук („РЗИ ВТ“).

ДЕЙНОСТ НА ДИРЕКЦИЯ „ЛАБОРАТОРНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ”

Дирекция „Лабораторни изследвания” (ЛИ) извършва лабораторни изпитвания на продукти и стоки със значение за здравето на хората и контролни измервания на факторите на жизнената среда.

През 2021 г. дирекция ЛИ осъществи дейности по следните основни мерки:

1. Извършване на лабораторни изпитвания и контролни измервания за обективизиране на държавния здравен контрол;
2. Мониторинг и контрол на факторите на жизнената среда – шум; електромагнитни полета; води;
3. Мониторинг и контрол на продукти и стоки със значение за здравето на човека – бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води; козметични продукти;
4. Извършване на лабораторен контрол и изпитване по искане на физически и юридически лица;
5. Поддържане на акредитация на Лабораторен изпитвателен комплекс (ЛИК) по БДС EN ISO/IEC17025 и на Орган за контрол от вид А по БДС EN ISO/IEC17020;
6. Дейности по разработване и въвеждане на инструментални методи на CG/MS, HPLC, AAC, ICP, LC/MS/MS и класически методи за изпитване на проби в различни матрици;
7. Разширяване на обема и вида на лабораторните изследвания във връзка с изисквания на нормативните документи и необходимостта от оценка на факторите на риска;
8. Повишаване на квалификацията на служителите.

1. Структура и персонал

Съгласно Устройствения правилник на РЗИ – Велико Търново дирекция ЛИ е част от специализираната администрация. Структурата и персоналът на дирекцията като Орган за контрол от вид А (ОК А) и Лабораторен изпитвателен комплекс (ЛИК) са утвърдени със заповеди на Директора на РЗИ – Велико Търново.

Към 31.12.2021 г. длъжностите по щат в дирекцията са 16, от които 14 са заети. С висше образование са: директорът на дирекцията, 6 главни експерти, от които 4 – със специалност химия, 1 – със специалност физика и 1 – с висше медицинско образование – лекар; 1 младши експерт в санитарна микробиология също с висше образование. Със средно образование са 6 специалисти, от които 1 – с медицинско образование.

2. Организация на работата в дирекцията

Дейността на дирекция ЛИ се осъществява, съгласно разработен годишен план за работа по държавния здравен контрол (ДЗК), който е част от общия годишен план на РЗИ – Велико Търново. Същият е изготвен по тримесечия, с цел осигуряване на по-голяма ефективност в работата на дирекцията.

Показателите по ДЗК са планирани, съвместно с дирекция „Обществено здраве", по видове лабораторни изпитвания, съобразени с дадените указания за планиране на дейността на регионалните здравни инспекции през 2021 г. Планът на дирекция ЛИ за отчетния период е разработен, съобразно наличните технически средства, утвърдени и нови методи за изпитване, изискванията на съответните нормативни документи – закони, регламенти, наредби, правилници и др.

II. Квалификация на служителите

За повишаване и поддържане на квалификацията на служителите в дирекцията в началото на 2021 г. е разработен и утвърден план за обучение на персонала. Всички служители преминаха обучения (по график, утвърден от директора на инспекцията) по теми, залегнали в индивидуалните им планове за обучение, относно методи за контрол и изпитване, и нормативни документи.

Система за вътрешна квалификация:

Съгласно утвърдената програма за обучение и квалификация на персонала успешно са проведени 6 колегиума по теми (вътрешни обучения), свързани с дейността на ЛИК и ОК А, като следва**:** запознаване с новата версия на документ ILAC P15:05/2020 „Прилагане на ISO/IEC 17020:2012 за акредитация на органи за контрол"; „Актуални насоки при контрола на физични фактори: шум, микроклимат и изкуствено осветление. Процедури, методи за контрол, оценка на съответствието, протоколи и сертификати"; „Нови изисквания на БДС EN ISO/IEC 17025:2018"; „Гъвкав обхват на акредитация"; „Общи изисквания на БДС EN ISO/IEC 17025:2018"; запознаване с измененията на Наредба №6/2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, в помещенията на жилищни и обществени сгради, в зони и територии, предназначени за жилищно строителство, рекреационни зони и територии и зони със смесено предназначение, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението.

Системата за външна квалификация включваше провеждане на обучения с откъсване от работното място – курсове, семинари и други форми, организирани от НЦОЗА и други институции. Във връзка с извънредната

епидемична ситуация в страната, предизвикана от COVID-19, през отчетната година специалисти от дирекция ЛИ не са участвали във външни обучения.

Участие в междулабораторни сравнения и изпитвания за пригодност:

През 2021 г. ЛИК в РЗИ – Велико Търново успешно участва в 2 междулабораторни сравнителни изпитвания, както следва:

- междулабораторно сравнително изпитване (25 януари – 1 март 2021 г.) на подземна вода AQUACHECK Round AQ601, организирано от „LGC Standards" по 8 токсични метали: селен, олово, никел, кадмий, арсен, антимон, живак и хром на ICP-MC. Полученият доклад от провайдъра показва, че всичките 8 резултата са с /z/ score ≤ 2, и са успешни. Пробата е разработена и отчетена, съгласно БДС EN ISO 17294-2 Качество на водата. Приложение на масспектрометрия с индуктивно свързана плазма (ICP-MS). Част 2: Определяне на избрани елементи, включително уранови изотопи, на ICP/MS – нов разработен метод, който е верифициран;
- междулабораторно сравнително изпитване (26 април – 14 юни 2021 г.) на подземна вода AQUACHECK Round AQ604, организирано от „LGC Standards". Проба 8B е разработена и отчетена за хербициди (Linuron, Simazine, Atrazine, Propazine, Prometryn, Terbutryn, Terbuthylazine) на течен хроматограф с масселективен детектор с троен квадрупол Thermo Scientific UltiMate 3000 RS TSQ Endura. От 7 отчетени и изпратени резултата, 5 са успешни с Z-score < 2, и 2 са спорни. Линурон с Z-score = 2,12 и Тербутрин с Z-score = 2,72. Няма неуспешни резултати. Пробата е разработена и отчетена по ВЛМ 08 Определане съдържанието на пестицидни остатъци във води на LC/MS/MS, който е валидиран.

Получените резултати от LGC Standards са /z/ score ≤ 2 – приемливи и доказват точността на отчитаните резултати от извършваните изпитвания, в съответствие с изискванията на СУ и БДС EN ISO/IEC 17025. Междулабораторните сравнителни изпитвания са част от четиригодишната програма (2018 г. – 2022 г.) на дирекция ЛИ за участие в национални и международни изпитвания за пригодност.

III. Дейности на дирекцията, относно поддържане на акредитация по БДС EN ISO/IEC 17025 и БДС EN ISO/IEC 17020. Проведени вътрешни и външни одити.

В периода от 04.02 – 05.02.2021 г. е направена оценка на място за планов надзор към изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025:2018 от екип по оценяване на ИА БСА. Констатирано е едно значително несъответствие /L/. На 25.02.2021 г. е изпратен е доклад за коригиращи действия, както и доказателства/записи за проведените коригиращи действия, съгласно Процедурата за акредитация BAS QR 2.

Проведена беше оценка на място за преакредитация на Орган за контрол от вид А (10.03 - 12.03.2021 г.) чрез преглед на документи и записи от разстояние и наблюдение на дейността на място от технически оценител за

съответствие с изискванията за акредитация БДС EN ISO/IEC 17020. След направения одит е установено едно незначително несъответствие, съгласно изискванията на т.6.1.3 на БДС EN ISO/IEC 17020:2012 и т.6.1.1.n3 на ILAC P15:05/2020. Изпратен е доклад за коригиращи действия, както и доказателства/записи за проведените коригиращи действия, съгласно Процедурата за акредитация BAS QR 2 на 25.03.2021 г.

В съответствие с утвърдените план-програми на ОК А и ЛИК през месеците юни и юли 2021 г. са проведени 2 планови вътрешни одита, докладите от които определят въведените системи за управление на качеството като ефективно действащи. Не са установени значителни несъответствия.

Финансиране с целеви средства за капиталови разходи.

Със заповеди № РД-03-283/22.10.2021 г. и РД-03-467/24.11.2021 г на главния секретар на МЗ е увеличен бюджета на РЗИ – Велико Търново за 2021 г. за капиталови разходи с 30 303 лв. по параграф „Придобиване на дълготрайни материални активи“, което даде възможност за доокомплектоване на дирекция ЛИ с технически средства. Направено е пазарно проучване, въз основа на което са събрани ценови оферти за закупуване на интегриращ шумомер, автоклав за парова стерилизация и комбиниран уред за измерване на микроклимат и осветеност. Подписани бяха договори за доставка, инсталация и тестване на апаратите, които бяха доставени през м. декември 2021 г.

IV. Анализ и оценка на извършената дейност от дирекцията по лабораторното обективизиране на държавния здравен контрол

Съгласно годишния план за 2021 г., РЗИ – Велико Търново извърши лабораторни изпитвания по ДЗК и на други инспекции, както следва:

- питейни води по показателите от група Б – за РЗИ (Русе, Разград, Габрово, Търговище);
- бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води по показателите от група Б и микробиологични изследвания – за РЗИ (Русе, Разград, Габрово, Търговище);
- козметични продукти – по показатели олово и кадмий за РЗИ (Русе, Разград, Габрово, Търговище);
- ЕМП – за РЗИ, обслужващи територията на областите Габрово и Ловеч.

Води

В съответствие с програмата за мониторинг върху качеството на питейните води са извършени 18 258 броя изследвания по химични и микробиологични показатели: 2 689 изследвания по химични показатели на 268 бр. проби води (при план 243 проби) и 820 изследвания по микробиологични показатели на 268 бр. проби води. Анализирани са 243 бр. проби за тежки метали с 2 218 изследвания (Pb, Cd, Cu, Zn, As, Se, Ni, Na, Cr, Mn, Fe, Sb и U) на ААС и ICP; 212

бр. проби за трихалометани – 1 678 изследвания, за пестициди – 4 865 изследвания на GS/MS и 4 943 изследвания на LC/MS, и за полициклични ароматни въглеводороди – 1 045 изследвания на HPLC.

През отчетния период по ДЗК на РЗИ – Велико Търново са извършени химични и микробиологични изследвания на води от плувни басейни –151 проби (2 114 изследвания); води от местни водоизточници – 16 проби (96 изследвания); води за къпане – 7 проби (14 изследвания). Изследвани са 16 бр. проби от необработена сурова вода на язовир „Йовковци" и притоците му (32 изследвания).

По заявка на клиенти са извършени 5 062 изследвания на питейни води (206 бр. проби) и 1 557 изследвания на води от плувни басейни (358 проби). Анализирани са 4 бр. проби минерални води от водоизточника (28 изследвания)

Козметични продукти

Планът за химично изпитване на козметични продукти на РЗИ – Велико Търново е изпълнен – анализирани са планираните 31 бр. проби козметични продукти по химичните показатели – водороден пероксид, метанол, хролхексидин, олово и кадмий, които са изследвани едновременно и по микробиологични показатели. Анализирани са и постъпилите от РЗИ (Русе, Разград, Габрово, Търговище) общо 32 бр. проби за тежки метали – олово и кадмий.

Храни

В рамките на държавния здравен контрол (включващ предоставяне на проби води и от други РЗИ) са анализирани 43 бр. проби бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води по химични показатели (1 526 изследвания по химични показатели) и 71 бр. проби по микробиологични показатели (497 изследвания).

По заявки на клиенти са извършени 26 изследвания на 4 бр. проби бутилирана трапезна вода, 142 изследвания на 76 бр. проби храни и 371 изследвания на 285 бр. отривки.

Физични фактори на работна и битова среда

През 2021 г. е осъществен мониторинг и контрол на шумовото натоварване, причинено от основния източник на шум в урбанизираната среда – автомобилният транспорт, в три населени места на областта – Велико Търново, Горна Оряховица и Свищов, съгласно действащата нормативна уредба. Съвместно с дирекция ОЗ е утвърден броят, разположението и разпределението на пунктовете за измерване нивото на транспортния шум, съобразно Методика за определяне броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг на шума, както и периодичността на измерванията и/или изчисленията на шумовите нива, утвърдена от МЗ, 2007 г. Измерено е нивото на транспортен шум в общо 48 пункта (гр. Велико Търново – 18 пункта, гр. Горна Оряховица – 15 пункта и гр. Свищов – 15 пункта), по

предварително утвърден план-график в периода май – октомври 2021 г. Направени са 252 бр. измервания за шум, от които 171 бр. (67,86 %) не отговарят на СХН.

По заявки на клиенти като услуги по отношение на физичните фактори на средата са извършени: 40-измервания на шум в работна и битова среда, 182-осветеност и 28-микроклимат.

През отчетния период във връзка с постъпили сигнали специалистите от ОК А в дирекция ЛИ участваха в 6 съвместни проверки с дирекция „Обществено здраве“, относно спазване на разпоредбите на Закона за защита от шума в околната среда и опазване на акустичния комфорт на населението. От извършените 9 бр. измервания, 2 бр. не отговаряха на нормите.

Съвместно с кметство на с. Поликраище и представители на РУ на МВР гр. Горна Оряховица бяха извършени измервания на шум от преминаващ автомобилен трафик по централната улица на с. Поликраище. Направени бяха 4 измервания, от които 2 не отговаряха на нормите, съгласно Наредба № 6 от 2006 г. за показателите за шум в околната среда.

По повод на сигнали за ниски температури, съвместно с дирекция „Обществено здраве“ са извършени проверки в 2 училища на Велико Търново и направени 14 измервания на микроклимат. Сигналите са неоснователни и измерените температури отговарят на нормите, съгласно Наредба № РД-02-20-3 за проектиране, изпълнение и поддържане на сгради за обществено обслужване в областта на образованието и науката, здравеопазването, културата и изкуствата.

По заявки на клиенти като услуги по отношение на физичните фактори на средата са извършени: 40 измервания на шум в работна и битова среда, 182 измервания – на осветеност и 28 – на микроклимат.

Електромагнитни полета

През 2021 г. (май – октомври) е извършен мониторинг на електромагнитни полета, включващ: измервания на всички обекти, източници на нейонизиращи лъчения, в близост до детски, учебни и лечебни заведения, попадащи или разположени по границите на хигиенно-защитната зона; измервания в околната среда на 10% от всички обекти, източници на нейонизиращи лъчения, разположени на територия с голяма концентрация на население и жилищни сгради (централна градска част и жилищни комплекси) на територията на три области: Велико Търново, Габрово и Ловеч.

Целта на мониторинга беше установяване на съответствието на нивата на електромагнитните полета в двете групи обекти с действащите норми и изисквания на Наредба №9 от 1991 г. за пределно допустимите нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти (обн. ДВ, бр. 35/1991 г.). Измерванията са извършени, съгласно „Методика за измерване и оценка на електромагнитното поле

в населената околност на предавателни антени към системи за мобилни връзки", публикувана в „Сборник методи за хигиенни изследвания", том IV на НЦХМЕХ (сега НЦОЗА), с преносим уред за измерване на електромагнитни полета, модел SMP.

С мониторинга бяха обхванати общо 83 обекта на територията на горецитираните три области, като при извършените 293 измервания не са установени наднормени нива на ЕМП.

За периода януари – декември 2021 г. е извършена проверка, съвместно със здравните инспектори от дирекция „Обществено здраве", за излъчване на ЕМП от базова станция, намираща се в с. Българско Сливово. Направени са 5 измервания, които отговарят на нормите, съгласно Наредба №9 за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти.

През отчетната 2021 г. във връзка с извънредната епидемична обстановка за COVID-19 в областта, дейността на дирекцията беше насочена към организиране на дейности, свързани с регистрацията на издадените предписания за изолация и за поставяне под карантина, проверки по спазване на карантината и други.

По искане на МЗ са изпратени попълнени данни в информационната система за питейни води от мониторинга на водите, проведен през 2020 г. от РЗИ – Велико Търново и водоснабдителните организации на територията на област Велико Търново с допълнителна информация относно предприетите мерки за актуализиране на възможностите на ЛИК за изследване на още пестициди, съобразно данните от ОДБХ – Велико Търново, Габрово, Разград, Русе и Търговище и Указанието за планиране на дейността на РЗИ (изх. №03-815-1/16.09.2021 г.).

В МЗ са изпратени протоколи на ЛИК с резултати от мониторинга на минералните водоизточници на територията на Великотърновска област, извършен от инспекцията през 2020 г. (изх. № 03-297/08.03.2021 г.), съгласно писмо на МЗ.

Във връзка с издаване/преиздаване на сертификати за акредитация на Орган за контрол от вид А и Лабораторен изпитвателен комплекс е направено предложение до МЗ относно преустановяване на двойното заплащане за превод на английски език (веднъж за превод от сертифициран регистриран преводач на английски език и втори път – за издаване от ИА БСА на сертификата и приложението към него на английски език).

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

През 2021 г. РЗИ – Велико Търново осъществи дейността си в условията на обявената извънредна епидемична обстановка за COVID-19 в страната, при нарастване на ежедневно диагностицираните случаи и увеличаване на 14-дневната заболяемост от COVID-19 сред населението на областта. За целта дейността на административните звена беше реорганизирана с цел изпълнение на всички възложени от МЗ, Националния оперативен щаб, Логистично-координационния център и НВЩ задачи, свързани с епидемичната обстановка. Осъществено беше активно взаимодействие с председателя и другите членове на Областен кризисен щаб за борба с нов коронавирус за обсъждане и вземане на конкретни решения по възникнали казуси и проблеми за COVID-19. Извършена беше значителна по обем дейност с цел постигане на оптимален обхват с имунизация на всички желаещи лица, включени в целевите групи (фази I – IV) на Националния план за ваксиниране; създадени и утвърдени бяха редица добри практики за повишаване на имунизационния обхват с ваксини срещу COVID-19 и др.

Въпреки съпътстващите трудности през отчетната година – пренатоварване на служителите, натрупана умора, недостиг и отсъствие на персонал и др., като цяло планираните задачи бяха реализирани, с изключение на някои промотивни и обучителни дейности във връзка с въведените със заповеди на министъра на здравеопазването противоепидемични и ограничителни мерки.

- Изпълнен беше планът за здравен контрол (проверки) в обектите с обществено предназначение; за контрол и мониторинг на води, за продукти, стоки и дейности със значение за здравето на човека. Повишена беше взискателността на здравния контрол спрямо преходната 2020 г., съставени бяха 34 акта за административни нарушения спрямо 28 акта за 2020 г. и издадени 51 заповеди за спиране експлоатацията на обекти или части от тях, на дейности и на реализацията на продукти и стоки (23 за 2020 г.); издадените наказателни постановления са повече в сравнение с 2020 г. – съответно 32 срещу 17. Осъществена беше значителна по обем дейност по ЗТЕ, анкетиране на жалби и др.

- За поредна година беше постигнат висок обхват с имунизации и реимунизации на подлежащите лица от ваксинопредотвратими заболявания – резултат от съвместните усилия на инспекцията и общопрактикуващите лекари, и на осъществения взискателен контрол от страна на РЗИ – Велико Търново.

- Разработени и актуализирани бяха вътрешни правила, процедури, стратегии и политики и други документи в областта на мрежовата и информационна сигурност, административноато обслужване, защитата на личните данни; системата за финансово управление и контрол, управлението на обществените поръчки и др. Предприети бяха редица действия за подобряване на мрежовата и информацшионна сигурност в инспекцията. Чрез въведената Система за

управление на документооборота и работния поток Eventis R7 всички електронно подписани документи се изпращаха чрез системата за Автоматичен обмен.

- Изпълнени бяха многобройни допълнителни задачи, разпоредени от МЗ във връзка с дейността на лечебните заведения и промяна на нормативни документи. Осъществена беше значителна по обем дейност по експертизата на временната и трайна неработоспособност. Анкетирани бяха гоалям брой сигнали и жалби, свързани с медицинското обслужване.

- Осъществени бяха редица дейности във връзка с изпълнение на проект „Подкрепа за развитие на системата за спешна медицински помощ“, финансирна по Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014 – 2020.

- Извършени бяха планираните изследвания за обективизиране на държавния здравен контрол, вкл. и на други РЗИ. ЛИК в РЗИ – Велико Търново успешно участва в 2 международни сравнителни изпитвания.

Благодарение на отпуснатите средства за капиталови разходи през отчетната година за нуждите на инспекцията бяха закупени лек автомобил и технически средства за оборудване на дирекция ЛИ.

Д-Р ЕВГЕНИЯ НЕДЕВА

Директор на Регионална здравна
инспекция – Велико Търново